SỐ 27, THÁNG 09/2021

EPOCH TIMES TIẾNG VIỆT

VĂN HÓA & NGHỆ THUẬT

HULTON ARCHIVE/GETTY IMAGES

Nam diễn viên người Anh John Gielgud (1904–2000) tạo dáng trong trang phục cho vai chính trong vở kịch 'Hamlet' của William Shakespeare vào năm 1936.

VĂN HỌC

Những bài học vô giá William Shakespeare để lại cho chúng ta

Shakespeare đã phụng sự cả thế giới qua nhiều thế kỷ bằng những câu chuyện tỏ rõ đúng–sai

TATIANA DENNING

"Cả thế giới là một sân khấu,
Đàn ông và phụ nữ chỉ đơn thuần là những diễn viên;
Họ có lối ra và cửa lên sân khấu cho riêng mình,
Mỗi người đều đóng nhiều vai khác nhau trong suốt cuộc đời."

- William Shakespeare

Thật thú vị là, những tù nhân cũng được hưởng lợi từ việc nghiên cứu Shakespeare.

Tôi còn xa mới đủ khả năng dạy một khóa học về Shakespeare, những tác phẩm của ông luôn ẩn chứa trí tuệ thâm sâu. Và tôi tin rằng chúng có thể áp dụng cho ngày nay như hàng trăm năm về trước.

Khi tôi còn trẻ, tôi từng nghĩ rằng Shakespeare chỉ dành cho những ông già khó tính trong các hội trường Ivy League, tay cầm tẩu thuốc và suy tư về cuộc sống. Ngôn ngữ ông dùng có vẻ khó hiểu, và những câu chuyện dường như được viết cho một số người cụ thể trong một khoảng thời gian nhất định.

Nhờ sự trợ giúp của giáo viên Tiếng Anh trung học của tôi, cô Judith Jack, tôi mới có thể trân trọng Shakespeare hơn - một trong những danh nhân trường tồn với thời gian.

Góc nhìn của một giáo viên

Cô Jack là một trong những giáo viên giỏi nhất mà tôi yêu thích khi theo học tại một ngôi trường trung học nhỏ ở Elkins, West Virginia. Cô ấy có cách riêng để phân tích và giảng giải về mọi thứ, giúp bạn không chỉ hiểu tác phẩm thấu đáo hơn mà còn hứng thú muốn tìm hiểu thêm.

Giờ cô đã ở tuổi 80 và sống trong khu làng ở Florida, cô vẫn rất nhanh nhẹn với tư duy sắc bén. Khi được hỏi về một vài tác phẩm của Shakespeare cô yêu thích nhất, cô đã trích dẫn một câu của ông: "Ngày mai, rồi ngày mai, lại ngày mai, lê lết theo nhịp đời nhỏ mọn..."

Tôi hỏi cô Jack làm thế nào cô kiến tạo nên phương pháp giảng dạy Shakespeare hiệu quả như vậy, đó không phải là một thành tựu dễ dàng.

Cô đáp lời: "Ngôn ngữ [của Shakespeare] nghe có vẻ rất đáng sợ. Một số học sinh của cô đã đọc tác phẩm và nói rằng chuyện gì xảy ra ở đoạn này và chuyện gì xảy ra ở đoạn kia. Nhưng

Tiếp theo trang **4**

PUBLIC DOMAIN

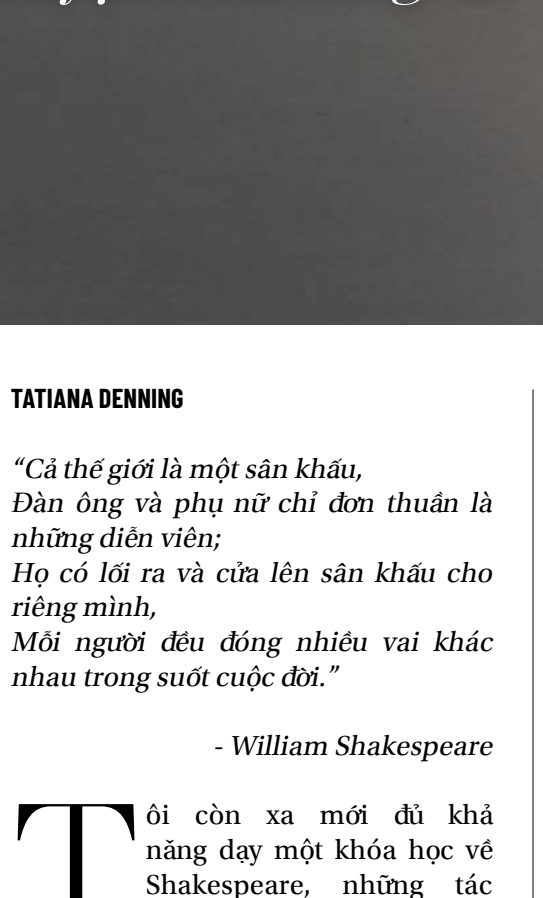

Tranh vẽ chân dung sử gia Tư Mã Thiên.

Đại sử gia Tư Mã Thiên – Cha đẻ bộ lịch sử đầy đủ đầu tiên của Trung Hoa

TANYA HARRISON

Tư Mã Thiên (司馬遷) sinh vào khoảng năm 145 trước Công nguyên vào thời nhà Hán (漢朝) (206 TCN–220 SCN). Ông được xem là sử gia đầu tiên và vĩ đại nhất của Trung Hoa với tác phẩm đồ sộ Sử Ký (史記), hay còn gọi là Thái Sử Công Thư (Sách của quan Thái Sử).

Tư Mã Thiên lớn lên trong một gia đình có truyền thống làm sử quan lâu đời. Cha của ông là Tư Mã Đàm, từng giữ chức Thái sử lệnh dưới thời vua Hán Vũ Đế.

Tư Mã Đàm chịu trách nhiệm theo dõi thiên văn và lịch pháp cho các buổi lễ, cũng như ghi chép thường nhật về các sự kiện trong triều. Từ nhỏ, Tư Mã Thiên chăm chỉ nghiên cứu lịch sử và các tác phẩm kinh điển dưới sự hướng dẫn của phụ thân.

Vào năm 126 TCN, Tư Mã Đàm đã sắp xếp một chuyến ngao du khắp Trung Hoa cho người con trai Tư Mã Thiên, khi ấy mới 20 tuổi. Trong chuyến đi, Tư Mã Thiên đã đến thăm những di tích cổ và lăng mộ của các bậc quân vương vĩ đại trong lịch sử. Ông đã nghiên cứu chuyên sâu một bộ sưu tập với rất nhiều ghi chép lịch sử, bao gồm cả những ghi chép của Khổng Tử, và thu được rất nhiều lợi ích từ chuyến đi này.

Một sử gia độc lập

Khi trở về kinh đô, Tư Mã Thiên được bổ nhiệm giữ chức Lang trung và cùng Hán Vũ Đế tuần

Tiếp theo trang **5**

STUK_PYARAY

(Ảnh minh họa)

VĂN HOÁ TRUYỀN THỐNG

Tại sao niệm kinh phải nhất tâm bất loạn?

ĐỖ NHƯỢC

Rất nhiều người trong lòng luôn ôm giữ thiện niệm vì người khác, muốn thông qua việc niệm Kinh hoặc làm các Phật sự khác để cầu phúc cho người thân hoặc thuộc hạ của mình. Trong một số câu chuyện vào triều đại nhà Minh, Thích Kế Quang vì các binh sĩ tử trận mà tụng Kinh, chỉ vì trong lúc vô ý thêm vào một niệm khiến việc siêu độ bị ngăn trở; nhà sư Vân Nam tụng Kinh nhưng tâm niệm bất thuần, Thần nhân xuất hiện trong mộng cảnh tỉnh; người chồng vì người vợ đã mất mà làm Phật sự, kết quả anh ta đã nghe được những gì? Ba mẩu chuyện nhỏ sau đây khiến người đời phải suy ngẫm.

Chỉ khi tụng Kinh mà trong lòng không có tạp niệm thì mới được Thần Phật gia trì.

Quân sĩ tử trận cần siêu độ. Chủ soái trong lúc niệm kinh xen lẫn 2 từ "Không cần"

Vào năm Gia Tĩnh thứ bốn mươi (năm 1561), giặc Oa điên cuồng xâm phạm Thái Châu. Thích Kế Quang (1528–1588) dẫn quân dẹp loạn, trong vòng một tháng đánh 9 trận thì thắng hết cả 9 trận. Năm sau, giặc Oa tấn công Phúc Kiến. Thích Kế Quang đảm nhiệm chức Phó Tổng Binh, cùng với Đàm Luân đồng tâm hiệp lực đánh tan giặc Oa; tháng Năm năm đó, ông thu phục Bình Hải và Hưng Hóa. Trong thời gian lãnh quân canh giữ thành Tam Giang, ông thường xuyên thành tâm tụng niệm Kinh Phật. Quân vụ mặc dù cấp bách cũng không khiến ông vì vậy mà xao nhãng.

(Ảnh minh họa)
TINHTAMI_PEXELS

Một đêm nọ, Thích Kế Quang trong mộng gặp một người binh sĩ đã tử trận, binh sĩ này nói: "Ngày mai, thê tử của tôi sẽ đến gặp ngài. Khẩn cầu ngài tụng một biến 'Kim Cang Kinh' để siêu độ cho tôi". Ngày hôm sau, thê tử của người binh sĩ quả nhiên đến cầu kiến; những lời của người phụ nữ này trùng khớp với giấc mộng của Thích công.

Vào thời Trung Quốc cổ đại, chẳng hạn dưới thời trị vì của vua Đường Thái Tông, triều đình hay vì các tướng sĩ đã tử trận mà thiết đãi cúng dường, xây sửa chùa chiền, thành tâm sám hối để những tướng sĩ tử trận sớm được siêu thoát và được quy y.

Vì vậy, sáng sớm ngày hôm sau, sau khi trai tịnh xong, Thích Kế Quang bắt đầu tụng kinh cho những binh sĩ đã tử trận. Đêm đó, người binh sĩ báo mộng cho thê tử của mình rằng: "Hãy cảm tạ chủ soái đã vì tôi mà tụng niệm Kinh, nhưng giữa chừng bị lẫn vào hai chữ 'không cần' vì vậy mà công đức không được trọn vẹn. Tôi vẫn chưa thể giải thoát khỏi sự thống khổ được." Sáng sớm hôm sau, thê tử của người binh sĩ kia lại đến cầu kiến Thích Kế Quang một lần nữa, và đem những gì thấy được trong mộng kể lại.

Thích Kế Quang nghe xong thì vô cùng kinh ngạc. Ông nhớ lại trong lúc đang niệm Kinh thì phu nhân của ông sai tỳ nữ đem trà bánh đến. Thích Kế Quang từ xa đã nhìn thấy liên hươ tay có ý bảo người tỳ nữ không cần đem đến. Mặc dù Kế Quang miệng không nói gì nhưng trong tư tưởng của ông nghĩ đến chữ "không cần". Sau chuyện đó, Kế Quang đem chuyện này kể lại cho thuộc hạ và nhiều người khác; chuyện này cứ như vậy mà được lưu truyền.

Tăng nhân tụng kinh lẫn tạp niệm, Thần nhân xuất hiện trong mộng cảnh tỉnh

Thiền sư Triệt Dung người Vân Nam (1591–1641) là sư tổ khai sơn núi Diệu Phong, là cao tăng Phật môn đương thời. Ông kể lại rằng trong thời gian ngã bệnh, ông đã có một giấc mộng. Trong mộng có một vị Thần nhân xuất hiện, tay cầm một quyển sổ nói với ông rằng: "Đây là tội của những người trong lúc tụng niệm Kinh mà xen lẫn tạp niệm." Triệt Dung đón lấy quyển sổ và dở ra xem; trong đó có tên của rất nhiều người, đều là những người trong lúc chép Kinh hoặc tụng niệm Kinh mà xen lẫn những niệm thế tục, vì vậy mà phạm phải tội, và tên của ông cũng được viết ở trang cuối cùng.

Sau khi xem xong, Triệt Dung vô cùng kinh ngạc, trong lòng vừa kính trọng vừa sợ hãi. Vị Thần nhân nói với ông: "Nếu mỗi lần tụng một quyển Kinh sách mà lẫn vào hai niệm đầu, vậy ngươi nghĩ xem cả một đời tụng niệm Kinh sách thì sẽ lẫn vào đó bao nhiêu niệm đầu đây?"

Triệt Dung đột nhiên tỉnh giấc, mồ hôi ướt đầm lưng. Câu chuyện này trở thành bài học cảnh tỉnh cho cả tăng chúng Phật môn và phàm phu tục tử.

Tâm địa bất kính, Phật sự tuy lớn cũng vô ích

Vào thời nhà Minh, còn có một câu chuyện khác: một người chồng vì người vợ đã qua đời của mình mà làm Phật sự rất lớn, nhưng vì hành vi của anh ta không đủ đoan chính, khiến người vợ không thể giải thoát.

Một vị quan thời nhà Minh tên gọi là Đỗ Trường Khanh (1543–1605, hiệu là Long) kể về câu chuyện của Cố Dưỡng Khiêm (1537–1604) sống tại huyện Thông Châu tỉnh Giang Tô (nay là Nam Thông). Cố Dưỡng Khiêm đảm nhiệm chức Thiếu Tư Mã, hay còn gọi là Binh Bộ Thị Lang, là phó chức Đại Tư Mã, nắm giữ quân chính, là một người tài năng, hào phóng lại phong nhã. Sau khi phu nhân qua đời, Cố Dưỡng Khiêm làm Phật sự lớn để siêu độ phu nhân quá cố. Vài năm sau, tiểu thiếp của ông ta đột ngột qua đời, qua một đêm thì hồi sinh trở lại. Người tiểu thiếp sau khi tỉnh lại thì khóc nức nở không ngớt, Dưỡng Khiêm liền hỏi nguyên nhân.

Người tiểu thiếp nói: "Sau khi thiếp mất, vừa đến âm phủ thì nhìn thấy phu nhân đang bị nhốt trong một căn phòng tối. Phu nhân nói: 'Ta ở đây vô cùng khổ sở, các ngươi hãy mau mau làm công đức cứu ta.'"

Người tiểu thiếp nghe xong cảm thấy rất đỗi kinh ngạc, bởi vì sau khi phu nhân qua đời, Cố Dưỡng Khiêm đã vì bà mà làm Phật sự rất lớn để giúp bà siêu độ, tại sao lại không khởi tác dụng kia chứ? Phu nhân nói với người tiểu thiếp: "Mời tăng nhân tụng Kinh sám hối siêu độ, quan trọng nhất vẫn là chủ nhà phải hết mực chân thành giữ trai giới, có vậy mới có thể tiêu trừ tội lỗi, làm tăng phước báu. Ngày trước trong lúc các tăng nhân ở lễ đường tụng Kinh niệm Phật thì tướng công lại ở trong phòng uống rượu. Như vậy có thể khởi được tác dụng gì đây?"

Sau khi nghe người tiểu thiếp tường thuật lại sự việc, Cố Dưỡng Khiêm liền bật khóc. Vì vậy, Cố Dưỡng Khiêm liền chọn ngày thỉnh mời một vị cao tăng nghiêm khắc tuân thủ giới luật, đồng thời dùng tâm thái nghiêm túc để đối đãi Phật sự. Đây là do Đỗ Trường Khanh tận mắt chứng kiến và ghi chép lại.

Trong những câu chuyện này, bất luận là Thích Kế Quang, Triệt Dung thiền sư, hay Cố Dưỡng Khiêm, họ đều có tâm nguyện làm điều thiện, nhưng vì tâm niệm bất thuần, vô tình xen lẫn tạp niệm, vô ý phạm tội, khiến người đã mất được giải thoát chậm trễ. Có lẽ, chỉ khi tụng Kinh mà trong lòng không có tạp niệm thì mới được Thần Phật gia trì. Chỉ khi Thần Phật rủ lòng từ bi thì mới có thể thật sự giải trừ khổ ách của chúng sinh.

Tài liệu tham khảo: Lịch sử Minh triều, quyển 212
Kim Cang Kinh tân Dị Lục, Toàn Đường văn, quyển 4 và 5

Oanh Lê biên dịch

神韻晚會 2021-2022

SHEN YUN

TRUNG HOA TRƯỚC THỜI CỘNG SẢN

CHƯƠNG TRÌNH 2021 HOÀN TOÀN MỚI VỚI DÀN NHẠC GIAO HƯỞNG BIỂU DIỄN TẠI CHỖ

Trải nghiệm vẻ đẹp của Trung Hoa cổ xưa

trước thời Chủ nghĩa Cộng sản

Nhiều nghệ sĩ của Shen Yun đã thoát khỏi cuộc đàn áp đang diễn ra ở Trung Quốc.
Được đức tin dẫn lối, được thúc đẩy bởi đạo đức nghề nghiệp, và được hồi phục bởi sự tự do mà họ tìm thấy ở Hoa Kỳ, những nghệ sĩ đẳng cấp thế giới này đã kế thừa và làm hồi sinh một nền văn hóa tinh thâm gần như đã mất dưới chế độ chuyên chế của chủ nghĩa cộng sản.

Thông qua vũ điệu sôi động, âm nhạc và cách kể chuyện điêu luyện, họ đã tạo ra một thời kỳ phục hưng.

"Thật là kỳ diệu! Tôi như được nâng lên từ một thế giới kỳ diệu của màu sắc, sự hài hòa, và sự hoàn hảo. "

—Raina Kabaivanska, Ca sĩ opera nổi tiếng thế giới

"Một câu chuyện về niềm hy vọng vô biên và tinh thần phi thường! "

—Rita Cosby, người dẫn chương trình truyền hình từng đoạt giải Emmy

"... tham dự vào một buổi biểu diễn tuyệt đẹp như vậy, bạn trở về nhà với một tinh thần sảng khoái và một cảm giác tuyệt vời."

—Tiến sĩ Kay Hartwig, Giáo sư âm nhạc & nhạc sĩ

Lịch trình diễn hạn chế. Mua vé ngay hôm nay!

Chỉ có 2 buổi diễn
23 & 24 THÁNG MƯỜI (thứ Bảy & Chủ nhật)
California Center for the Arts, Escondido
340 N Escondido Blvd, Escondido, CA 92025
ShenYun.com/SD • 1 (888) 973-7469

Chỉ có 2 buổi diễn
30 & 31 THÁNG MƯỜI (thứ Bảy & Chủ nhật)
The Fred Kavli Theatre
2100 Thousand Oaks Blvd, Thousand Oaks, CA 91362
ShenYun.com/ThousandOaks • 1 (800) 880-0188

YALE CENTER FOR BRITISH ART, PAUL MELLON FUND

Tranh vẽ các nhân vật trong các tác phẩm của Shakespeare, vào khoảng năm 1840, không rõ tác giả. Dầu trên vải, 12 1/4 x 54 1/4 inch.

Những bài học vô giá William Shakespeare để lại cho chúng ta

Shakespeare đã phụng sự cả thế giới qua nhiều thế kỷ bằng những câu chuyện tỏ rõ đúng-sai

CHRIS RATCLIFFE/GETTY IMAGES

SCOTT BARBOUR/GETTY IMAGES

TRÁI: Bốn tác phẩm đầu tiên của William Shakespeare trong buổi ra mắt để bán đấu giá tại Christie's King Street ở London vào ngày 19/04/2016; **PHẢI:** Một bản sao của tác phẩm "The First Folio 1623" của William Shakespeare tại London vào ngày 07/07/2006.

Tiếp theo từ trang **1**

cô thấy rằng nếu cô đọc và dừng lại để giải thích từng đoạn một như thế, nó sẽ khiến tác phẩm trở nên dễ hiểu hơn. Những lời diễn giải cô đưa vào khi đọc Shakespeare giúp học sinh hiểu được tác phẩm."

Thực chất, cô Jack không chỉ đọc Shakespeare; cô thuật lại những tác phẩm với một niềm say mê đến nỗi giống như chúng tôi đang xem vở kịch độc diễn người phụ nữ này. Tôi luôn mong chờ đến tiết học tiếp theo, dự đoán những sự kiện hấp dẫn nào sẽ xảy đến.

Cô Jack cũng hiểu rằng những tác phẩm của Shakespeare chứa đựng những bài học vượt thời gian.

"Người ta nói, nếu chúng ta không học hỏi từ quá khứ, chúng ta sẽ phạm phải những sai lầm tương tự."

Ghi nhớ và đọc thuộc lòng những đoạn trong tác phẩm của Shakespeare là một nhiệm vụ bắt buộc của giờ học. Mặc dù nó không dễ dàng, nhưng những học sinh chăm chỉ luôn được đền đáp xứng đáng.

Cô Jack tiếp tục: "Điều đó thật thú vị, bởi vì khi cô tình cờ gặp những học sinh cũ, giờ đã 40 hay 50 tuổi, họ đều trích dẫn những câu thơ của Shakespeare đã học trong lớp học của cô. Mọi người đều liên hệ với chúng và mang theo những kỷ niệm tốt đẹp về lớp học."

Dường như những lời nói sâu sắc đầy trí tuệ của Shakespeare đã để lại ấn tượng khó quên trong chúng ta.

Hãy làm điều đúng đắn

Shakespeare để lại rất nhiều bài học về tầm quan trọng của việc làm điều chân chính. Những nhân vật của ông thường đầy khiếm khuyết, những người bị cái xấu như dục vọng và lòng thù hận chế ngự, thường cư xử trái ngược hoàn toàn với những đức tính công bằng, chính trực và thiện lương. Họ hành động như đối đầu với quan niệm của chúng ta về điều gì được coi là đúng đắn về mặt đạo đức, nhắc nhở chúng ta rằng những điều ích kỷ, đen tối ẩn giấu bên trong con người ta có thể dễ dàng vượt ra ngoài tầm kiểm soát và đưa chúng ta vào con đường hủy hoại.

Trong một bài viết của Deseret News có tựa đề "Shakespeare vẫn dạy cho chúng ta những điều về thiện và ác 400 năm sau khi qua đời" (What Shakespeare is still teaching us about good and evil 400 years after his death), giáo sư Regina Schwartz của Đại học Northwestern nói rằng: "Nếu bạn xem những vở kịch của ông, bạn sẽ ra khỏi nhà hát với một cảm giác sâu sắc về đúng-sai. Một phần vì các nhân vật của ông quá hấp dẫn - họ như chúng ta, họ vĩ đại hơn chúng ta và họ cũng thua kém chúng ta. Họ mời gọi chúng ta nhưng cũng cảnh báo chúng ta."

Theo ông Schwartz, nguồn cảm hứng của Shakespeare đến từ Kinh Thánh. Ông cho biết những câu chuyện báo thù trong Hamlet dựa trên câu chuyện của Cain và Abel, trong khi Lady Macbeth là hiện thân của Eva.

"Điều đó thật thú vị, bởi vì khi cô tình cờ gặp những học sinh cũ, giờ đã 40 hay 50 tuổi, họ đều trích dẫn những câu thơ của Shakespeare đã học trong lớp học của cô. Mọi người đều liên hệ với chúng và mang theo những kỷ niệm tốt đẹp về lớp học.

Judith Jack,
Một giáo viên đã nghỉ hưu

Bài báo trên cũng trích dẫn lời của giáo sư người Anh Kristen Poole: "Tác phẩm của ông ấy là về lòng từ bi - tình yêu với Chúa, tình yêu với những người hàng xóm. Chà... nó sẽ như thế nào nhỉ? Và sự từ bi sẽ có hình hài thế nào trước những kẻ mà chúng ta không yêu quý?"

Thật thú vị là, những tù nhân cũng được hưởng lợi từ việc nghiên cứu Shakespeare. Trong một cuộc phỏng vấn với NPR, giáo sư Linda Bates, tác giả cuốn sách "Shakespeare cứu rỗi cuộc đời tôi: Mười năm đơn độc với Bard" (Shakespeare Saved My Life: Ten Years in Solitary with the Bard), nhận thấy rằng việc dạy Shakespeare cho các tù nhân đã khiến họ tự vấn lại hành vi của mình.

"Bạn càng hiểu sâu sắc những nhân vật của Shakespeare, bạn càng thấu hiểu nhân cách của mình hơn," một tù nhân chia sẻ.

Một tù nhân có tên Larry Newton cho biết Shakespeare cả nghĩa đen và nghĩa bóng đã cứu rỗi cuộc đời anh. Ông Bates đến vào thời điểm Newton đang phải vật lộn với chứng trầm cảm nặng, và Newton nói rằng Shakespeare đã đem đến cho anh một điều gì đó tích cực để chuyên tâm khi anh đang cân nhắc kết liễu cuộc đời mình. Shakespeare cũng cho anh một cách nhìn mới về cuộc sống.

Bates và Newton đã cùng nhau tạo ra các cuốn sách, tập trung vào 13 vở kịch của Shakespeare. Theo Bates, Newton đã bao gồm "ngày qua ngày, cái mà ông gọi là sự suy xét thấu đáo, một điểm trong vở kịch để hiểu động cơ của nhân vật và luôn đối chiếu trở lại với động cơ và lựa chọn của riêng ông."

Tư tưởng của chúng ta rất quan trọng

Shakespeare sử dụng những bi kịch để truyền đạt tầm quan trọng của tư tưởng. Những vở kịch luôn làm nổi bật quá trình suy nghĩ của các nhân vật và cuối cùng nó dẫn đến sự suy bại của họ như thế nào.

Những tác phẩm đó tập trung ít hơn vào những gì các nhân vật làm và nhiều hơn vào những gì họ tư duy. Bằng cách theo dõi hành trình của nhân vật thông qua quá trình suy nghĩ phức tạp của họ, chúng ta không chỉ hiểu họ hơn mà còn được cung cấp một cánh cửa đi vào những tư tưởng của chính mình.

Các tác phẩm của Shakespeare cho thấy chúng ta không chỉ là những gì người khác nhìn thấy hoặc thậm chí không nhất thiết phải là những gì chúng ta nghĩ hoặc tuyên bố với công chúng. Thông qua các nhân vật của ông, chúng ta hiểu rằng trước tiên chúng ta phải hiểu bản thân mình thì mới có thể trở nên tốt hơn.

Một trích dẫn trong Hamlet, "Chúng ta biết mình là ai nhưng không biết chúng ta có thể là gì."

ARCHIVE PHOTOS/GETTY IMAGES

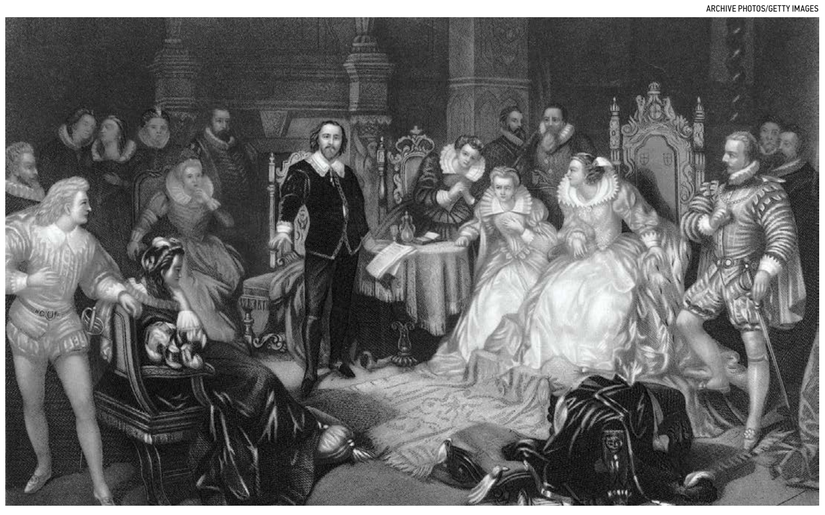

Một bản khắc mô tả Shakespeare (1564–1616) đang diễn lại một tác phẩm trước triều đình của Nữ hoàng Elizabeth I, vào khoảng năm 1600.

PUBLIC DOMAIN

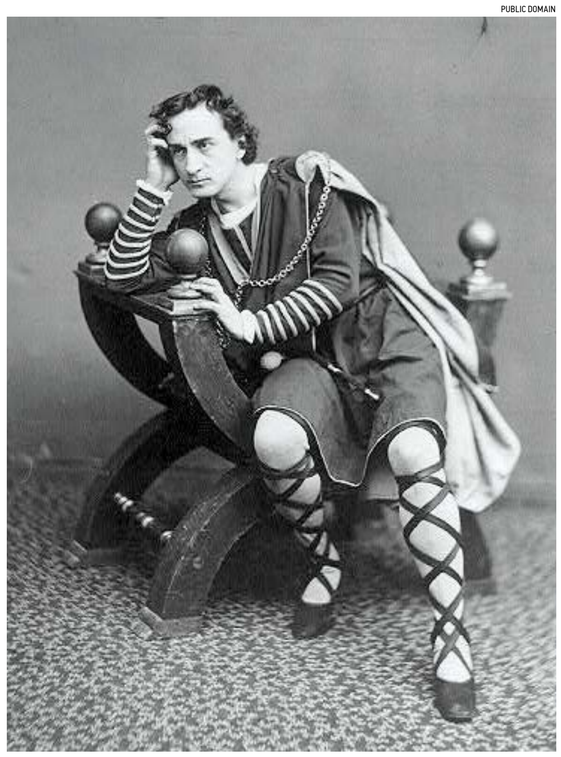

Nam diễn viên người Mỹ Edwin Booth trong vai nhân vật Hamlet của William Shakespeare, khoảng năm 1870.

Lựa chọn tùy thuộc vào mỗi người

Cô Jack nói: "Chúng ta có khả năng định hình tương lai của chính mình. Chúng ta có thể quyết định tương lai của mình sẽ như thế nào. Khi học sinh hiểu được điều này, nó có thể thúc đẩy các em đạt được ước mơ của mình."

Mỗi ngày, chúng ta đều có cơ hội để lựa chọn con đường mình sẽ đi – theo la bàn đạo đức bẩm sinh của chúng ta hay lao vào con đường sai trái.

Tôi xin trích dẫn Hamlet một lần nữa: "Có nhiều điều trên trời và dưới đất, Horatio, hơn là chỉ ngồi mơ mộng trong những triết lý của riêng mình."

Shakespeare lưu ý rằng con người chỉ sở hữu vốn tri thức và hiểu biết hữu hạn về cuộc sống và vũ trụ.

Nếu chúng ta chọn tin rằng chúng ta làm gì ở đây cũng không sao hoặc chúng ta chỉ có thể làm theo suy nghĩ sai lầm và đi theo con đường xấu xa, chúng ta sẽ lãng phí những cơ hội quý giá. Như Cassius đã nói trong "Julius Caesar": "Đôi khi, con người làm chủ số phận của họ. Brutus thân mến, lỗi không phải ở các vì sao của chúng ta, mà là ở bản thân chúng ta, chúng ta là những kẻ dưới quyền."

Soi xét lại bản thân mình

Các bài học chứa đựng trong các tác phẩm của Shakespeare yêu cầu chúng ta hướng vào trái tim và tâm trí mình và đào sâu những gì có thể bị che giấu, ngay cả với chính chúng ta.

Khi người bạn thân nhất của chúng ta được thăng chức trong công việc, chúng ta có cảm thấy ghen tị như Macbeth ban đầu cảm thấy không? Khi đứng trước sự lựa chọn đạt được thành công hay làm điều đúng đắn, chúng ta sẽ chọn điều gì? Và khi ai đó hành xử sai trái với chúng ta, chúng ta tìm cách trả thù, như Hamlet đã làm, hay chúng ta tha thứ và gìn giữ lòng tốt của mình?

Những gì chúng ta nghĩ và những gì chúng ta làm cũng ảnh hưởng trực tiếp đến sức khỏe của chúng ta.

Khi chúng ta cố gắng sở hữu nhiều điều hơn - nhiều tiền hơn, nhiều thứ hơn, nhiều công nghệ hơn, nhiều danh tiếng hơn - chúng ta thêm căng thẳng và lo lắng, dẫn đến nhiều loại bệnh, từ huyết áp cao, bệnh tim đến cô đơn và trầm cảm.

Cô Jack nói: "Shakespeare đã viết một số vở hài kịch tuyệt vời để khiến chúng ta cười. Nhưng ông ấy cũng muốn nhắc nhở chúng ta rằng cuộc sống không trải đầy hoa hồng và nó có thể rất khó khăn. Có những người xấu trên thế giới, và họ thực sự có thể đảo lộn cuộc sống của chúng ta nếu chúng ta kết giao với họ."

Shakespeare nhấn mạnh những cuộc đấu tranh nội tâm cố hữu của con người, cũng như tầm quan trọng của việc cảnh giác và xem xét những suy nghĩ, động cơ và hành động của chúng ta.

Những câu chuyện của ông đóng vai trò như lời cảnh tỉnh về những gì có thể xảy ra khi chúng ta không nhận ra và kiểm soát những cảm xúc có hại như tức giận, ghen tị và tham lam. Chúng nhắc nhở chúng ta tận dụng thời gian của mình để hiểu bản thân hơn, loại bỏ sự ích kỷ và củng cố những điều tốt đẹp trong tâm hồn.

Tác giả Tatiana Denning là một bác sĩ gia đình chuyên về sức khỏe. Cô tin tưởng vào việc giúp các bệnh nhân duy trì và cải thiện sức khỏe bằng cách cung cấp những kiến thức và kỹ năng cần thiết.

Thiên An biên dịch

Đại sử gia Tư Mã Thiên – Cha đẻ bộ lịch sử đầy đủ đầu tiên của Trung Hoa

Tiếp theo từ trang **1**

du đến các vùng khác nhau trên cả nước. Bất cứ nơi nào đi qua, sử gia Tư Mã Thiên đều thu thập và biên soạn các ghi chép lịch sử địa phương.

Khoảng năm 110 TCN, Tư Mã Đàm lâm bệnh. Trước đó, ông đã khởi xướng một dự án đầy tham vọng là viết lại bộ lịch sử hoàn chỉnh đầu tiên của Trung Hoa, trải dài hơn 2,000 năm từ triều đại của Hiên Viên Hoàng đế đến triều đại của Hán Vũ Đế.

Trước khi lâm chung, Tư Mã Đàm tha thiết mong con trai tiếp tục sứ mệnh quan trọng này. Tư Mã Thiên hứa sẽ hoàn thành ước nguyện của cha.

Sau này, ông kế thừa cha giữ chức Thái sử lệnh.

Tư Mã Thiên tin rằng các sử gia cần phải độc lập, khách quan, thay vì phục vụ theo ý muốn của hoàng đế.

Để ghi chép các nhân vật và sự kiện lịch sử một cách khách quan và công bằng, Tư Mã Thiên đã dành trọn thời gian và tâm huyết để thu thập và xác minh các dữ kiện lịch sử, cố gắng hết sức để bảo đảm rằng những ghi chép là toàn diện và không thiên vị.

Một thách thức mà Tư Mã Thiên phải đối mặt là làm thế nào để ghi lại những việc làm của các hoàng đế hiện tại cũng như trong quá khứ. Ông quyết định ghi lại mọi thứ, bất kể việc tốt hay xấu và điều này đã làm phật lòng Hán Vũ Đế.

Nhẫn nhục để hoàn thành tâm nguyện

Vào năm 99 TCN, tướng Lý Lăng dẫn hàng Hung Nô, đối thủ quân sự ở phía Bắc của nhà Hán, sau khi bị bắt trong một trận chiến oanh liệt dù thua thiệt về lực lượng. Có kẻ dèm pha rằng ông đã bắt đầu huấn luyện người Hung Nô. Điều này khiến Hán Vũ Đế vô cùng phẫn nộ, và xem Lý Lăng là kẻ phản bội.

Trước triều đình, Tư Mã Thiên là vị quan duy nhất đứng ra bênh vực Lý tướng quân. Vô cùng tức giận, Hán Vũ Đế hạ lệnh tống giam Tư Mã Thiên chờ xử tử vì tội phạm thượng.

Hình phạt sau đó đã được giảm nhẹ, Tư Mã Thiên bị giam vào ngục và phải chịu cung hình. Mặc dù có vẻ nhẹ hơn, nhưng phạm nhân chịu hình phạt này thường tự vẫn để giữ danh dự.

Cung hình là một hình phạt cực kỳ nhục nhã, vì bốn phận của người con trai theo quan niệm Nho gia là giữ gìn sự toàn vẹn của cơ thể mà cha mẹ đã trao cho mình, nên hầu hết đàn ông sẽ tự sát chứ không chấp nhận nhục hình.

Dẫu vậy, để hoàn thành bộ Sử Ký vĩ đại và thực hiện lời hứa với cha, Tư Mã Thiên đã chấp nhận chịu đựng sự sỉ nhục thay vì tự kết liễu cuộc đời mình.

Một tác phẩm đồ sộ phi thường

Năm 91 TCN, ở tuổi 55, Tư Mã Thiên cuối cùng đã hoàn thành bộ Sử Ký. Đó là thành quả của hơn 10 năm miệt mài làm việc.

Sử Ký là một kiệt tác lịch sử phi thường, bộ lịch sử hoàn chỉnh đầu tiên của Trung Hoa, trải dài từ thời đại sơ khai của Ngũ Đế, qua các triều đại Hạ, Thương, Chu, và Tần, qua nhiều thế kỷ cho đến thời của Tư Mã Thiên.

Tác giả biên soạn, sắp xếp các nguồn sử liệu phức tạp và đôi khi mâu thuẫn thành một bộ sách hoàn chỉnh, dựa trên nhiều nguồn khác nhau. Với hơn 520,000 từ, nó chứa đựng trong đó hơn 2,000 năm lịch sử.

Sử Ký độc đáo ở chỗ, thay vì ghi lại lịch sử theo thứ tự thời gian dựa trên các sự kiện, nó lại kết nối lịch sử dựa trên những nhân vật trọng yếu có liên quan.

Qua 130 thiên sách, tác phẩm trình bày các sự kiện lịch sử chia theo 5 phần gồm Bản Ký (tiểu sử của các triều đại và các quân vương); Biểu (mốc thời gian của các sự kiện); Thư (lễ, nhạc, lịch pháp, thiên văn...); Thế Gia (gia phả của các gia tộc nổi tiếng); Liệt Truyện (tiểu sử của các nhân vật lịch sử nổi bật), và kết thúc bằng một tự truyện của chính Tư Mã Thiên.

Ngoài ra, không giống như các bộ sử trước đây, vốn được viết thành biên niên sử chính thức của triều đình dưới sự giám sát của hoàng gia, Sử Ký được viết một cách độc lập.

Ghi chép trong Sử Ký còn bao gồm các bậc hoàng đế, thành viên hoàng tộc, quan lại quý tộc, gia đình phong kiến, và thậm chí cả những thường dân nổi tiếng với những nguyên tắc đạo đức cao thượng và những câu chuyện nổi bật.

Tác phẩm cũng bao hàm các luận thuyết có giá trị về các chủ đề khác nhau của thời đó, bao gồm lễ, nhạc, lịch pháp, thiên văn, văn học và kinh tế.

Những câu nói nổi tiếng của Tư Mã Thiên trong Sử Ký như "không ghi chép gì khác ngoài sự thật"; "không khoe khoang và không che đậy" đã được các nhà sử học Trung Hoa đánh giá cao.

Dù trải qua nhiều khó khăn và phải chịu đựng bao thử thách khắc nghiệt, Tư Mã Thiên vẫn luôn chính trực và kiên định theo đuổi những chuẩn mực đạo đức trong cả công việc và cuộc sống.

Với việc tạm gác tự trọng cá nhân sang một bên, Tư Mã Thiên đã để lại cho hậu thế một bản ghi chép lịch sử xuất sắc, đầy đủ của Trung Hoa giai đoạn sơ kỳ.

Hải Long biên dịch

BLUE HSAIO/EPOCH TIMES

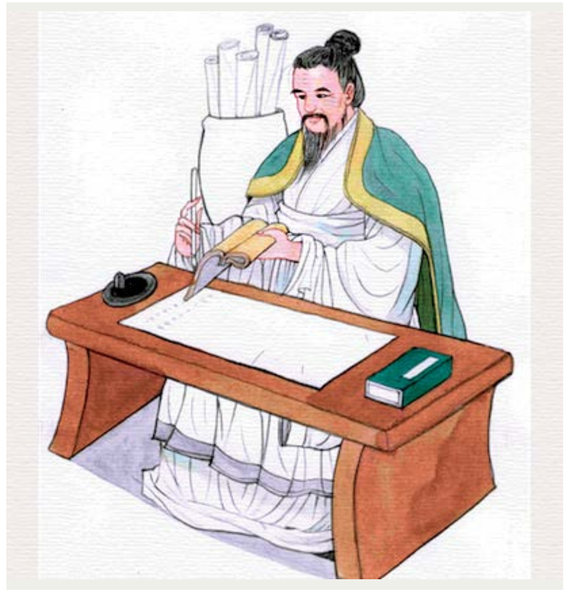

Một nhà sử học cần phải độc lập và đưa ra những ghi chép khách quan và thấu đáo về các sự kiện lịch sử – đây là quan điểm của đại sử gia Tư Mã Thiên.

ALL PHOTOS COURTESY OF PIPPA DYRLAGA

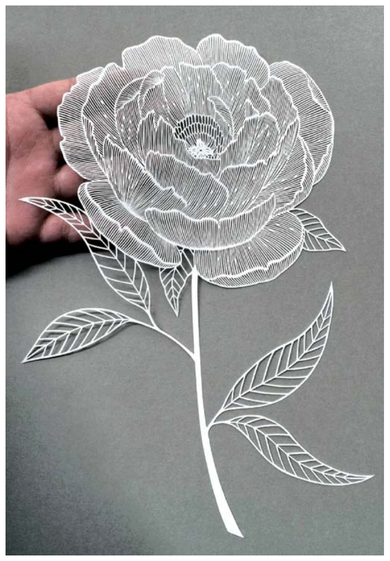

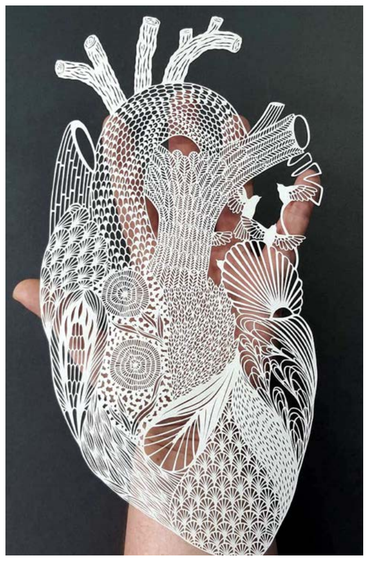

Nghệ sĩ cắt giấy tạo ra những tác phẩm nghệ thuật tinh mỹ bằng lưỡi dao mỏng

EPOCH INSPIRED STAFF

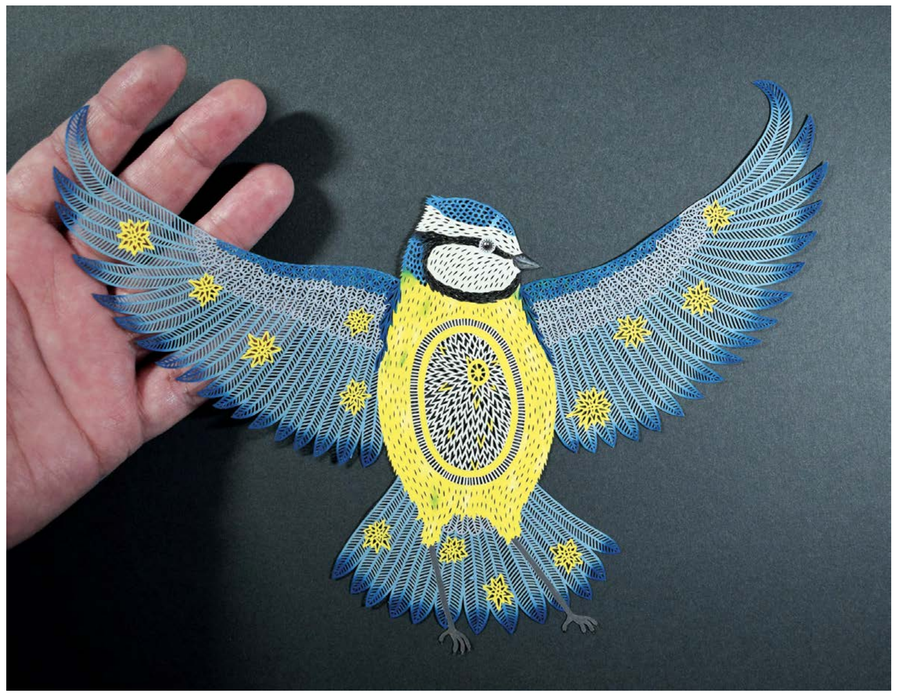

Trong 10 năm qua, cô Pippa Dyrlaga, một nghệ sĩ sống ở Yorkshire, Anh Quốc, đã sử dụng những lưỡi dao tinh xảo với nét chạm khắc tinh tế để tạo ra những tác phẩm cắt giấy truyền thống phức tạp.

Lấy cảm hứng từ những thứ mà cô nhìn thấy xung quanh và giữa môi trường tự nhiên, cô Pippa cắt một mảnh giấy duy nhất cho mỗi một tác phẩm.

Cô chia sẻ trên trang web của mình rằng, "Sự đơn giản của một tờ giấy trắng hấp dẫn tôi. Giấy được sử dụng trong rất nhiều khía cạnh của cuộc sống của chúng ta và được sử dụng để giao tiếp với nhau, và tôi muốn làm điều này thông qua công việc của mình."

Sau khi tìm thấy cảm hứng và quyết định một thiết kế cụ thể, người nghệ sĩ này bắt đầu công việc của mình trên một tờ giấy trắng.

Cô giải thích: "Đầu tiên chúng được vẽ bằng tay trên mặt sau của tờ giấy và sau đó cắt bằng dao scalpel (dao phẫu thuật). Có thể mất hàng giờ để hoàn thành trọn vẹn và tôi thấy quá trình tạo ra tác phẩm cũng quan trọng đối với tôi không kém gì những tác phẩm đã hoàn thành."

Sau khi cắt ra các bản phác thảo vẽ tay hoàn chỉnh, cần có một nét vẽ tinh tế, vì một số kết nối có chiều rộng chỉ là vài milimet, với những sợi giấy giống như ren dường như dệt những hoa văn giữa những khoảng không.

"Một tờ giấy trắng thì rất bình thường, nhưng nó có rất nhiều khả năng và có thể được biến thành một thứ gì đó thật đẹp hoặc ý nghĩa mà không cần thêm bất cứ thứ gì vào đó," cô chia sẻ.

Cô Pippa, người có bằng Cử nhân về Thực hành Nghệ thuật Đương đại của Đại học Leeds Metropolitan và bằng Thạc sĩ về Nghệ thuật và Thiết kế, giới thiệu tác phẩm nghệ thuật của mình trên các trang mạng xã hội của cô.

Gần đây, cô Pippa đã tạo ra một bức tranh cắt lớp cá vàng, được tô màu hoàn thiện, đã thu hút rất nhiều sự chú ý trên trang Facebook của cô.

"Tác phẩm thật đáng yêu! Bạn là một cô gái tài năng!" cô Louisa Hermione Harris nhận xét.

Trong suốt thời thơ ấu của mình, cô Pippa đã sống trên một chiếc thuyền lênh đênh trên một con kênh gần các tuyến đường thủy được bao quanh bởi những khu hoang dã đẹp nhất của Anh Quốc, và lối sống độc đáo này là nguồn cảm hứng cho nhiều sáng tạo của cô.

Nguyễn Lê biên dịch

Quý vị có thể truy cập www.ETVIET.com để xem thêm các tác phẩm của cô Pippa: https://etviet.com/nghe-si-cat-giay-tao-ra-nhung-tac-pham-nghe-thuat-tinh-my-bang-nhung-luoi-dao-mong_230455.html.

NATUREADDICT VIA PIXABAY

"Orwell lo sợ những gì chúng ta ghét sẽ hủy hoại chúng ta, còn Huxley lo sợ chính những gì chúng ta yêu thích sẽ hủy hoại chúng ta."

TRÍ TUỆ VĨNH HẰNG

THỜI ĐẠI CỦA POSTMAN

JOSHUA CHARLES

Khi 19 tuổi, tôi có cơ hội được đọc cuốn sách của Neil Postman có tựa đề "Giải Trí Đến Chết" (Amusing Ourselves to Death). Cuốn sách đã thay đổi hoàn toàn cuộc đời tôi kể từ đó. Mặc dù được xuất bản vào năm 1985, nhưng qua mỗi năm, nội dung của cuốn sách càng trở nên xác thực và dự báo những điềm xấu có khả năng xảy ra.

Ông Postman cho rằng phương tiện truyền thông điện tử đang nhấn chìm chúng ta, biến cuộc hội thoại của chúng ta thành hình thức giải trí vì lợi nhuận hơn là vì giá trị nội dung. Điều này cản trở không chỉ khả năng giao tiếp của chúng ta mà cả khả năng tư duy như một người trưởng thành. Tác giả đã tìm hiểu về hiện tượng này trong lĩnh vực chính trị, tôn giáo, và giáo dục.

Phần mở đầu của cuốn sách "Giải Trí Đến Chết" có những lời tiên tri thật đáng sợ:

"Chúng tôi đã để mất đến cuốn tiểu thuyết khoa học viễn tưởng "1984" của nhà văn, nhà báo người Anh George Orwell, xuất bản năm 1949. Khi năm 1984 đến mà lời tiên đoán không thành sự thực, những người Mỹ thận trọng đã cất tiếng hát nhẹ nhõm ngợi ca chính họ. Cái gốc của nền dân chủ tự do vẫn được giữ vững. Dù nơi nào đang xảy ra khủng bố nhưng ít nhất chỗ chúng tôi đây không bị cơn ác mộng Orwellian ghé thăm.

Nhưng chúng ta đã quên rằng, song song với viễn cảnh đen tối mà Orwell dự đoán, còn có một lời tiên tri khác, cũ xưa hơn, ít nổi tiếng hơn, nhưng cũng rùng rợn không kém: Đó là Tân Thế Giới Dũng Cảm (Brave New World) của Aldous Huxley.

Khác với suy nghĩ thông thường, Huxley và Orwell lại có những tiên đoán hoàn toàn trái ngược. Orwell cảnh báo rằng chúng ta sẽ bị khuất phục trước một thế lực áp bức từ bên ngoài. Còn trong tầm nhìn của Huxley, không có Big Brother (Đại Ca) nào tước quyền tự chủ, sự trưởng thành và lịch sử của loài người. Mọi người đều tự nguyện yêu thích sự áp bức đó và ngưỡng mộ những công nghệ làm suy giảm khả năng tư duy của họ.

Một sự thật trớ trêu là nước Mỹ chưa bao giờ tràn ngập thông tin nhưng lại thiếu khôn ngoan đến vậy.

Điều mà Orwell lo sợ là cuốn tiểu thuyết sẽ bị cấm, còn điều Huxley lo sợ là không có lý do gì để cấm cuốn sách đó vì chẳng ai muốn đọc nó. Orwell lo sợ những kẻ tước đoạt thông tin của chúng ta, còn Huxley lo sợ truyền thông đem lại quá nhiều thông tin sẽ khiến chúng ta trở nên thụ động và ích kỷ. Orwell lo sợ rằng sự thật sẽ bị che giấu, Huxley lại lo sợ sự thật sẽ bị nhấn chìm trong biển cả thông tin không mấy liên quan. Orwell lo sợ rằng nền văn hóa sẽ bị kiểm soát, Huxley lo sợ nền văn hóa sẽ trở nên tầm thường... Trong tác phẩm "1984", con người bị kiểm soát trong đau đớn, còn trong "Tân Thế Giới Dũng Cảm", con người bị điều khiển trong khoái cảm. Tóm lại, Orwell lo sợ những gì chúng ta ghét sẽ hủy hoại chúng ta, còn Huxley lo sợ chính những gì chúng ta yêu thích sẽ hủy hoại chúng ta.

Cuốn sách này chỉ ra rằng Huxley, chứ không phải Orwell, đã đúng."

HULTON ARCHIVE/GETTY IMAGES

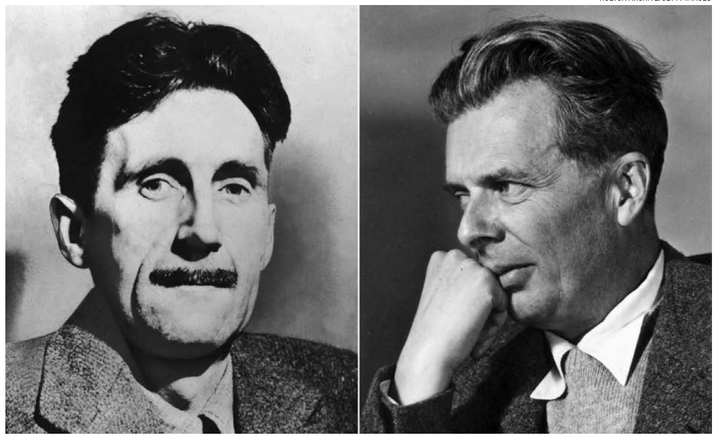

Trong cuốn "Giải Trí Đến Chết" (Amusing Ourselves to Death), tác giả Neil Postman khẳng định rằng con người sẽ bị đè bẹp bởi chính ham muốn tiêu khiển của mình, như tác giả Aldous Huxley (bên phải) đã phán ánh trong cuốn "Tân Thế Giới Dũng Cảm", mà không phải giống như George Orwell (bên trái) đã đề cập trong cuốn tiểu thuyết "1984".

Theo cách nói của Postman: "Bao quanh bởi tàn tích của một nền văn hóa đã bị sụp đổ và kiệt quệ", nền văn hóa của chúng ta đã trở thành

Xem tiếp trang ***sau***

TRÍ TUỆ VĨNH HẰNG

Thời đại của Postman

Tiếp theo từ trang 7

"một nền văn hóa tầm thường" và đang trên tiến trình trở thành một nền văn hóa "nô lệ"?

Tổ phụ lập quốc đã khẳng định rõ ràng hai điều: Để một xã hội duy trì tự do, các công dân của xã hội đó phải vừa có đức hạnh vừa có tri thức. Tự do không thể được duy trì bởi một xã hội đầy đam mê nhưng thiếu lý trí.

Điều đó giải thích vì sao chính trị của chúng ta trở nên ngày càng điên rồ và không ngừng can thiệp sâu hơn vào cuộc sống của người dân: Bởi chúng ta, nền văn hóa của chúng ta, không coi trọng và phỉ báng những giá trị đó.

Chúng ta không xem trọng kiến thức; chúng ta coi trọng các luận điểm và những mẩu tweet.

Chúng ta không xem trọng tính tự chủ; chúng ta đánh giá cao cái tôi, sự thể hiện, và chứng thực bản thân quá mức.

Chúng ta không xem trọng lịch sử, không xem trọng kho tàng kinh nghiệm sẵn có của nhân loại cho việc đào tạo và phát triển trí tuệ của chúng ta. Chúng ta đánh giá cao những thứ mới mẻ, khác lạ, sành điệu và hợp thời để đáp ứng những mong muốn nhất thời và sự buồn chán vô tận của chúng ta.

Chúng ta không xem trọng thực chất, chiều sâu và tính hợp lý; chúng ta đánh giá cao bất cứ thứ gì có thể bày bán, tiếp thị và rao bán với sự hào nhoáng, quyến rũ và hấp dẫn.

Trong "Thời đại của Postman" (Age of Postman), tất cả những khuynh hướng giải trí này đang được sử dụng để chống lại chúng ta, làm suy giảm khả năng tư duy của chúng ta, và do đó làm tan biến xã hội vốn dựa vào những công dân thấu đáo và có hiểu biết để tồn tại.

Một sự thật trớ trêu là nước Mỹ chưa bao giờ tràn ngập thông tin nhưng lại thiếu khôn ngoan đến vậy. Tôi đã nói điều này trong nhiều năm: "Với sự đồng thuận đầy nhiệt thành của người dân, mạng xã hội đang biến người lớn thành trẻ em." Đây cũng chính là điều mà Postman đã tiên đoán: Một thời điểm mà những cuộc đàm thoại sẽ "từ bỏ tính logic, lý trí, trình tự, và quy tắc về mâu thuẫn" để chuyển sang giải trí đơn thuần. Cụ thể là, về mặt thẩm mỹ thì xuất hiện phong trào nghệ thuật nổi loạn đi ngược lại những giá trị xã hội, chính trị, văn hóa đương thời (chủ nghĩa Dada); về mặt triết học thì có chủ nghĩa hư vô (chối bỏ tôn giáo và các nguyên tắc đạo đức, coi cuộc đời là vô nghĩa); về khía cạnh tâm lý học thì có chứng tâm thần phân liệt.

Neil Postman, tác giả của cuốn tiểu thuyết "Giải Trí Đến Chết" (Amusing Ourselves to Death).

Tổ phụ lập quốc đã khẳng định rõ ràng hai điều: Để một xã hội duy trì tự do, các công dân của xã hội đó phải vừa có đức hạnh vừa có tri thức.

FAIR USE

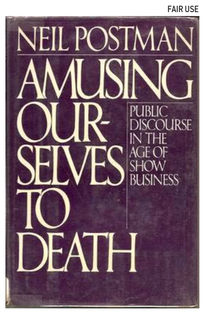

Trang bìa cuốn tiểu thuyết "Giải Trí Đến Chết" (Amusing Ourselves to Death) của Neil Postman.

Một xã hội tự do sẽ lâm vào tình cảnh nguy hiểm cùng cực khi con người hoàn toàn tha hóa và chính phủ bằng cách này hay cách khác là hình ảnh phản chiếu của những người dân đó. Các chính trị gia ép buộc chúng ta, và đến lượt chúng ta phải nếm trải những trái đắng khi bị nhấn chìm bởi một luồng kích thích liên tục từ bên ngoài mà không cần một chút nỗ lực tư duy nào. Nó hoàn toàn mang tính cảm giác, chỉ hấp dẫn những dục vọng và bản năng thấp kém nhất của loài người – phần "con" trong mỗi chúng ta. Chính khả năng tư duy là yếu tố phân biệt con người với động vật. Do đó, sự tha hóa ở đây chính là sự tha hóa bản chất căn bản nhất của loài người: nhân tính.

Postman cảnh báo, đây chính xác là thứ mà các bạo chúa tìm mọi cách để đạt được:

"Mọi bạo chúa luôn biết giá trị của việc cung cấp cho quần chúng những thú vui như một phương tiện để xoa dịu sự bất mãn. Nhưng hầu hết bạo chúa sẽ không thể kỳ vọng rằng quần chúng sẽ phớt lờ những điều mà họ cho là không thú vị. Đó là lý do tại sao bạo chúa luôn dựa vào sự kiểm duyệt. Rốt cuộc, kiểm duyệt là một công vật các bạo chúa dành cho giả định rằng công chúng hiểu sự khác biệt giữa đàm luận nghiêm túc và giải trí – và họ quan tâm đến điều đó. Tất cả các vị Vua, Nga hoàng, và Lãnh tụ trong quá khứ sẽ vui mừng biết bao khi biết rằng kiểm duyệt không phải là điều cần thiết khi tất cả các diễn ngôn chính trị đều dưới hình thức một trò đùa."

Nhưng chúng ta không cần sự xuất hiện của Postman mới nhận ra mối nguy hiểm này. Chúng ta chỉ cần chú ý đến những lời cảnh báo của các Tổ phụ lập quốc.

Tổ phụ nói với chúng ta những thử nghiệm của Hoa Kỳ rất đặc biệt, nhưng bản thân chúng ta thì không. Người Mỹ chúng ta cũng giống như tất cả mọi người. Ngài John Adams cảnh báo: "Chúng ta tự làm cho mình trở thành nổi tiếng bằng cách nói với đồng bào rằng chúng ta đã khám phá, thai nghén ra những phát minh và thực hiện những cải tiến. Chúng ta có thể khoa trương rằng chúng ta là người được chọn, chúng ta thậm chí có thể tạ ơn Chúa rằng chúng ta không giống như những người khác. Nhưng xét cho cùng, đó chỉ là sự xu nịnh, sự ảo tưởng và tự dối mình như người Pharisee [giáo phái Do Thái cổ đại tuân thủ luật pháp nghiêm ngặt]."

Như tôi đã viết vào năm 2016, "Nhắc lại Tuyên ngôn Độc lập của chúng ta – khi một đoàn tàu dài gồm những điều tầm thường và tiêu khiển, theo đuổi đến cùng một mục tiêu giống nhau là sự thoải mái, thú vui và giải trí, thì đó là gánh nặng, sự trừng phạt và 'quả' của người dân khi cùng lúc đó họ phải gánh chịu tai họa do một nền chính trị đã mục ruỗng và thối nát bởi sự tha hóa đạo đức và năng lực trí tuệ của họ gây ra."

Thay vì xuất hiện những điều mà ngài Churchill vào những năm 1930 gọi là "sự hồi phục cao thượng về mặt đạo đức và khí phách", một thời đại mới đã lỏ dạng, hoặc ít nhất đã chín muồi – đó là một thời đại nham hiểm và quỷ quyệt hơn nhiều so với những gì chúng ta nhận ra.

Thời đại của chúng ta là "Thời đại của Postman".

Tác giả Joshua Charles từng là người viết diễn văn tại Tòa Bạch Ốc cho cựu Phó Tổng thống Mike Pence. Ông là nhà sử học, diễn giả và là tác giả của một số cuốn sách bán chạy số 1 trên The New York Times. Ông cũng là cố vấn lịch sử cho một số bộ phim tài liệu và xuất bản sách về các chủ đề khác nhau, từ các Tổ phụ Lập quốc, Israel, vai trò của đức tin trong lịch sử Hoa Kỳ, đến tác động của Kinh Thánh đối với nền văn minh nhân loại.

Minh Vi biên dịch

Suy ngẫm về kiếp phù sinh: khám phá chính mình

PHƯƠNG TỊNH

Dịch bệnh suy yếu dần, phong tỏa cũng được nới lỏng, cuối cùng tôi đã có thể ra ngoài làm tóc rồi. Trong lúc trò chuyện, cô thợ cắt tóc thở dài xúc động nói: "Con trai tôi không được may mắn, tốt nghiệp đại học từ năm ngoái đến nay vẫn chưa tìm được việc, mãi vẫn chưa ổn định được." Tôi trả lời: "Mặc dù cơ hội chưa đến, nhân lúc tuổi vẫn còn trẻ, cứ từ từ tìm tòi học hỏi, tích lũy kinh nghiệm, tới thời điểm chín muồi thì tự nhiên sẽ được đền đáp xứng đáng!"

Người mẹ với vẻ tích cực và phóng khoáng đồng ý với quan điểm này của tôi, đồng thời nói rằng gần đây họ có xem một vở kịch, trong đó người thợ thuộc da thủ công truyền thống đã khích lệ con trai ông rằng: "Bất luận làm nghề gì thì cũng đều vất vả cả, vậy tại sao chúng ta không lựa chọn công việc mà bản thân yêu thích?" Trong vở kịch, người con trai may mắn có một người cha nhìn xa trông rộng; trên đời thực, mẹ con người thợ làm tóc cũng như vậy.

Cô nói tiếp rằng trước đây có một vị khách là một chuyên gia môi giới bất động sản rất thành công; bà ấy từng làm qua hơn 20 công việc khác nhau, cho đến khi ngoài tứ tuần bà mới tìm thấy công việc phù hợp với mình. Đây quả là một câu chuyện "khám phá chính mình", nghe xong có cảm giác tràn đầy hy vọng và cũng rất cảm động. Trong đó, đáng khâm phục nhất là sự dũng cảm và ý chí kiên cường. Sự kiên trì và nỗ lực bền bỉ trong thời gian dài đã thể hiện ra vẻ đẹp đặc thù không phải ai cũng có được.

SHUTTERSTOCK

Khi tôi còn trẻ, có rất nhiều người quanh tôi có tham vọng đi du lịch vòng quanh thế giới và khám phá thế giới, nhưng kể cả bản thân tôi, tôi hiếm khi nghe nói về một người nào đó muốn "khám phá chính mình" một cách kỹ lưỡng. Chúng ta luôn tìm kiếm và quay cuồng với mọi thứ bên ngoài, đến nỗi làm cho bản thân mệt nhoài. Thật ra, chỉ bằng cách "khám phá chính mình", chúng ta có thể tìm thấy điều thích hợp đủ khiến thân tâm được an yên.

"Khám phá chính mình" có nghĩa là thông qua các loại trải nghiệm và học tập để có thể nắm bắt và hiểu sâu hơn về năng lực, phẩm chất, sở thích, và giá trị quan... của bản thân mình. Vì vậy, khi đối mặt với khó khăn, chúng ta sẽ điềm tĩnh hơn, không dễ dàng dao động; khi đối mặt với nghịch cảnh, chúng ta cũng sẽ có cách ứng phó tốt hơn. Nói cách khác, thông qua việc "khám phá chính mình", chúng ta càng thêm trưởng thành và tiến bộ, thậm chí còn có thể hiện thực hóa lý tưởng và mục tiêu của bản thân.

Và tuổi tác không phải là ranh giới. Không bao giờ là muộn khi "khám phá chính mình". Khương Tử Nha phò tá Vũ Vương phạt Trụ, kiến lập nên triều đại nhà Chu. Tương truyền rằng năm ông 72 tuổi, trong lúc đang ngồi câu cá thì gặp được Chu Văn Vương lúc đó đang tìm kiếm nhân tài trong thiên hạ, từ đó mà ông được trọng dụng. Tê Bạch Thạch, một nghệ sĩ nổi tiếng trong làng hội họa cận đại của Trung Quốc, cũng có nền tảng không tốt và xuất phát khá muộn; ông chỉ bắt đầu mạnh dạn đột phá bản thân ở tuổi 56, và ông đã trở nên nổi tiếng sau khi thay đổi phong cách hội họa.

"Khám phá chính mình" là một quá trình phát triển tiềm năng và tích lũy thực lực. Tất nhiên, càng sớm thì càng tốt; tuy nhiên, nếu cơ hội qua đi, bạn cũng không nên nản lòng, bởi thành tích rực rỡ của những người thành công muộn thì không thua kém gì sự chói sáng của những người trẻ tuổi đầy nhiệt huyết!

Oanh Lê biên dịch

Vũ công Victor Li

Chàng trai lịch thiệp, một trí giả tự tại

CATHERINE YANG

EDWARD DYE

Đây là lần thứ năm anh Victor Li tham gia Cuộc thi Quốc tế về Múa Cổ điển Trung Hoa của đài truyền hình NTD. Đa số các vũ công cổ điển Trung Hoa xuất sắc nhất đều nhìn nhận rằng đây là sự kiện có tính bước ngoặt quan trọng, một cuộc thi được chủ trì bởi nhiều nghệ sĩ cùng chung mục đích, đưa loại hình nghệ thuật có lịch sử 5,000 năm in dấu trên bản đồ toàn thế giới.

"Tôi không nghĩ rằng mình lại tham gia," anh Li, một vũ công của Đoàn nghệ thuật Shen Yun (Thần Vận) nổi tiếng chia sẻ. Suy cho cùng thì anh đã là thành viên của vũ đoàn cổ điển Trung Hoa hàng đầu thế giới, và cuộc thi chủ yếu là cơ hội để anh đối diện với chính bản thân mình.

Mục đích chân chính

Anh Li sinh ra ở Thái Lan và lớn lên tại Canada, vậy nên không có nhiều cơ hội tiếp xúc với múa cổ điển cũng như văn hóa truyền thống Trung Hoa. Nhưng anh trai của anh Li đã theo đuổi sự nghiệp múa cổ điển Trung Hoa, và đã gia nhập đoàn nghệ thuật Shen Yun có trụ sở tại New York. Anh Li thường đến Mỹ thăm anh trai; qua những chuyến đi đó, anh bị cuốn hút bởi những động tác nhào lộn đầy mê hoặc và những câu chuyện gây ấn tượng sâu sắc từ các tác phẩm kinh điển của Trung Hoa như "Tây Du Ký" và "Tam Quốc Diên Nghĩa".

Chậm rãi nhưng chắc chắn, anh Li dấn đắm mình trong những câu chuyện đó, và theo chân anh trai trở thành một vũ công.

"Tôi đã không hình dung được mình sẽ mệt mỏi như thế nào," anh cười nói. Trước khi thử sức ở trường múa, anh chưa bao giờ tham gia hoạt động thể chất đặc biệt nào, anh Li chia sẻ thêm. Thoạt đầu, nguồn năng lượng cần thiết cho hoạt động hàng ngày của một vũ công (với các vũ điệu, các động tác rướn, và nhiều điệu nhảy) dường như vượt quá sức của anh. Tuy nhiên, các đồng nghiệp vũ công chuyên nghiệp của anh trai anh đã thể hiện thật dễ dàng.

Dần dần theo thời gian, sự nỗ lực và khổ luyện đã giúp anh Li bắt kịp. Các chuyển động trở nên tự nhiên hơn khi sức mạnh và sức bền bỉ gia tăng, và anh sớm hiểu được rằng khiêu vũ không đơn thuần chỉ là về thể chất.

"Lần đầu tiên tham gia cuộc thi, tôi thậm chí còn không vượt qua được vòng sơ tuyển của trường," anh Li chia sẻ. Thời điểm đó, anh đang học tại Học viện Nghệ thuật Fei Tian (Phi Thiên), trường đào tạo các nghệ sĩ biểu diễn Shen Yun. Khi ấy anh tham gia cuộc thi đơn giản vì đa số các sinh viên đều làm vậy. Anh đã không nghĩ nhiều khi đưa ra quyết định.

Nhưng khi thất bại – "Tôi gần như khóc, tôi chạy ra khỏi rạp hát, thực sự thất vọng," anh Li nhớ lại.

Thầy giảng dạy của anh đã ngăn anh lại ở hành lang, và chia sẻ những lời khuyên chân thành: "Thất bại là một phần của hành trình, và mọi nghệ sĩ đều phải đối diện với nó."

Đó là lần đầu tiên anh Li đối diện và tìm ra lý do thất bại của mình. "Tôi đã bắt chước anh trai mình – sao chép toàn bộ," anh chia sẻ. Anh Li đã nhảy múa giống như anh trai mình, và thậm chí còn chọn nhân vật và kịch bản dự thi tương tự như tác phẩm mà người anh trai đã sử dụng năm trước. Anh Li đã không thực sự suy nghĩ nghiêm túc về mục đích theo đuổi nghệ thuật của bản thân, chưa kết nối những khổ luyện với mục tiêu này. Anh đã cho rằng mình vẫn có thể làm tốt qua các động tác, chứ anh chưa thực sự dành trọn tâm trí của mình cho nó.

Sau lần đó, anh Li có sự chuyển biến lớn. Anh đã cố gắng rất nhiều để học múa cổ điển Trung Hoa và có thể tham gia Shen Yun. Anh luyện tập không chỉ để múa và biểu diễn, mà còn đảm nhận sứ mệnh của Shen Yun "Hồi sinh nền văn minh 5,000 năm của Trung Hoa", anh chia sẻ. "Văn hóa Trung Hoa đã cải biến con người tôi rất nhiều, nhiều đến nỗi tôi muốn quảng bá điều tốt đẹp ấy, muốn lan tỏa thiện lành đến những người khác."

Bậc trí giả tự tại

Sự chuyển biến xuất thần của bản thân không biến anh Li thành một vũ công hàng đầu trong một sớm một chiều.

LARRY DYE

Anh Victor Li, trong khuôn viên Học viện Nghệ thuật Phương Bắc ở Middletown, N.Y., ngày 09/08/2021.

Văn hóa Trung Hoa đã cải biến con người tôi rất nhiều, nhiều đến nỗi tôi muốn quảng bá điều tốt đẹp ấy, muốn lan tỏa thiện lành đến những người khác.

Victo Li,
Vũ công của Shen Yun

EDWARD DYE

Vũ công Victor Li của Đoàn nghệ thuật Shen Yun trong một điệu múa khắc họa một trí giả Trung Hoa, nhân vật anh vốn yêu thích.

"Lần thứ hai tham gia cuộc thi, tôi đã bị loại ở vòng sơ khảo," anh Li nói. Nhưng trong lần thi thứ ba, anh đã giành được giải Đồng, và ở lần thứ tư là giải Bạc. Năm nay, bất kể kết quả thế nào đi nữa sẽ là lần cuối anh tham gia. "Tôi không đặt mục tiêu kiếm giải Vàng hay bất cứ thứ gì; tôi chỉ muốn làm tốt hơn lần trước."

Sau khi ngừng bắt chước anh trai mình, một trong những thay đổi mà anh Li đã thực hiện là đảm nhận các nhân vật là bậc trí giả. Vì các vũ công phải lựa chọn một vũ đạo để biểu diễn trong cuộc thi, một số chọn mô tả những câu chuyện hoặc nhân vật nổi tiếng, một số khác lại chuyển thể kịch bản do chính họ sáng tác. Anh Li giải thích rằng, nhân vật mà các vũ công nam chọn để diễn tả trong múa cổ điển Trung Hoa phần nhiều thuộc hai loại, võ sĩ hoặc trí giả. Các trí giả là những bậc quân tử hiện thân của các nguyên tắc Nho Giáo. Sự tò mò vô tư và mong muốn theo đuổi trí huệ từ những trí giả này đã lôi cuốn anh Li, và anh đã chọn một nhân vật như vậy cho tác phẩm dự thi năm nay của mình.

"Đó là một câu chuyện tu luyện thú vị," anh Li giải thích. Nhân vật anh thể hiện là một cung thủ mới nhập môn – bản thân anh Li cũng có sở thích bắn cung – và chàng trai ấy háo hức thử cây cung mới của mình mặc dù kỹ năng còn nhiều hạn chế. Một vị đạo sĩ đi ngang qua quan sát chàng trai; sau đó ông mượn cây cung của chàng rồi nâng cung bắn; kỹ năng vô cùng xuất chúng, và chàng cung thủ đã thỉnh cầu vị đạo sĩ nhận mình làm đệ tử.

"Tôi đã đọc một câu chuyện trước đây có tên là 'Jichuan Học Bản Cung'. Câu chuyện đó khiến tôi nhận ra rằng có một nhận thức khác về cách chúng ta tu luyện," anh Li chia sẻ. "Tích cổ này đã dạy tôi rằng nếu bạn cải biến khía cạnh tinh thần, cải biến tâm trí của bạn, rất nhiều thứ khác cũng chuyển biến theo."

Trong câu chuyện mà anh Li sáng tác, vị đạo sĩ rốt cuộc cũng đồng ý nhận chàng cung thủ làm đồ đệ, nhưng trước tiên ông dạy chàng thiền định, rồi sau mới truyền thụ cung thuật – điều đó tạo nên sự khác biệt cực lớn. Khả năng tập trung và khả năng nhìn sự vật theo một cách khác giúp chàng cung thủ mới nhập môn tiến bộ nhanh hơn rất nhiều so với việc cả ngày chỉ tập bắn cung. Anh Li chia sẻ rằng hành trình của bản thân anh trong vũ đạo cũng có những điểm tương đồng – tâm trí quyết định hết thảy.

"Nếu tôi có chính niệm, nếu tôi tích cực, điều đó thực sự ảnh hưởng đến thể chất của bản thân tôi," anh Li chia sẻ. Các vũ công có một lịch trình đòi hỏi khắt khe về thể lực, và nếu tất cả những gì bạn nghĩ đến là sự mệt mỏi, bạn sẽ không cảm thấy gì khác ngoài sự mệt mỏi thường trực trong đầu. Ngược lại, khi bắt đầu một ngày với thái độ tích cực, bạn sẽ cải biến không chỉ bản thân mà cả môi trường chung quanh, dù cho đó là môi trường trong lớp học hay trên sân khấu.

Trên sân khấu, điều khiến anh Li nghĩ đến đầu tiên và đặt tâm nhất là việc đem đến cho khán giả một điều gì đó vừa mang tính giải trí vừa có thể truyền tải thông điệp tốt đẹp. Múa cổ điển Trung Hoa nổi tiếng về tính biểu cảm, tập trung nhiều vào nội tâm của người nghệ sĩ, và biến cảm xúc đó thành những chuyển động. Các vũ công Shen Yun đặc biệt thành thạo trong việc này, bởi họ đã thực hành ý tưởng lấy thân dẫn động tay, lấy hông dẫn động chân, do đó mọi động tác đều bắt nguồn từ trọng tâm của cơ thể. Với phương pháp này, chuyển động của họ đẹp hơn, rõ ràng hơn và biểu cảm hơn trên sân khấu. Những gì anh Li tìm cách thể hiện là một sự thăng hoa toàn diện, và đó có thể là một lý do khiến anh đặc biệt yêu thích những nhân vật trí giả này. "Tôi cố gắng thể hiện sự hòa ái xuất phát tự nội tâm; đó là hình mẫu lý tưởng của tôi về các bậc trí giả Trung Hoa," anh Li bày tỏ.

"Tôi nghĩ tôi bắt đầu yêu thích vũ đạo sau khi được biểu diễn trên sân khấu," anh Li chia sẻ. Nếu không có khán giả, thì mọi thứ chỉ đơn thuần là tập luyện và diễn tập. "Trên sân khấu, trước hàng nghìn khán giả, tôi tự nhủ: 'Chà, mình thực sự đang làm điều gì đó có thể giúp ích và lan tỏa đến khán giả.' Khi đó, bạn cảm thụ được rằng mình đang nhảy múa và đang làm một điều gì đó thiện lương, thì điều đó thật sự sẽ tác động đến toàn thế giới."

Hải Long biên dịch

VĂN HOÁ PHƯƠNG TÂY

Con đường của những anh hùng qua các thời kỳ lịch sử

Từ thần thoại Hy Lạp đến Vua Arthur đến Hầu tước de Lafayette, những vị anh hùng có cùng mô thức để thành công

MADALINA HUBERT

WIKIMEDIA COMMONS

Các Hiệp sĩ của Vua Arthur nhìn thấy Chén Thánh khi họp mặt tại Bàn tròn để kỷ niệm Lễ Hiện Xuống. Khung cảnh này được mô tả trong một bản thảo thế kỷ 15 "Lancelot và Chén Thánh".

Trong vài tháng qua, tôi đã nghiên cứu ý nghĩa của việc trở thành một anh hùng.

Tôi bắt đầu với thần thoại Hy Lạp, đắm mình trong cuộc phiêu lưu của những vị anh hùng như Hercules, Perseus, Theseus, và những anh hùng khác. Sau đó tôi khám phá những truyền thuyết về Vua Arthur và các Hiệp sĩ Bàn tròn của ông. Sau ánh hào quang và cuộc phiêu lưu văn học này, tôi tìm thấy câu chuyện về ngài Gilbert du Motier, thường được biết đến với cách gọi là Hầu tước de Lafayette, một trong những vị anh hùng của Cách mạng Mỹ. Là bạn thân của ngài George Washington và là một quân nhân dũng cảm và nhiệt huyết, ông Lafayette là một trong những người đóng góp chính vào chiến thắng của nước Mỹ trong Chiến tranh giành độc lập. Không có gì là ngạc nhiên khi hơn 50 thành phố và đường phố trên khắp đất nước Hoa Kỳ mang tên ông.

Suy ngẫm về những tháng khám phá vừa qua, tôi nhận ra rằng những anh hùng này – dù là thần thoại, huyền thoại, hay lịch sử – không chỉ truyền cảm hứng, mà họ còn chia sẻ những đặc điểm tính cách quan trọng. Trong hoàn cảnh hỗn loạn ngày nay, những câu chuyện của họ là những lời nhắc nhở đặc biệt có giá trị về di sản văn hóa nhân loại chúng ta.

Sau đây là ba đặc điểm chung xuất hiện từ những câu chuyện và những anh hùng đã gây ấn tượng với tôi:

Dòng dõi quý tộc

Cho dù đó là những anh hùng trong thần thoại Hy Lạp, Vua Arthur hay hầu tước de Lafayette, thì họ có một điểm chung là xuất thân từ dòng dõi quý tộc. Trong thần thoại Hy Lạp, nhiều anh hùng có nguồn gốc nửa thần nửa nhân. Họ là con của các vị thần và các công chúa ở hạ giới. Vì vậy, họ vừa là con của Trời và vừa là con cháu của hoàng tộc, là hiện thân của sự hợp nhất giữa trời và đất. Vì lý do này, họ thường có sức mạnh siêu phàm, trí thông minh và tài năng vượt trội, và tất nhiên là có sự giúp đỡ của thần. Đó là lý do vì sao họ có thể làm những điều mà không một người bình thường nào có thể làm được và truyền cảm hứng cho con người bằng tấm gương của họ.

Những anh hùng này, dù từ thần thoại Hy Lạp, Vua Arthur và Hiệp sĩ Bàn tròn, hay Hầu tước de Lafayette, đều có thể dạy cho chúng ta nhiều bài học quý giá.

Tầm quan trọng của dòng dõi quý tộc cũng được tìm thấy trong các câu chuyện về Vua Arthur và các Hiệp sĩ Bàn tròn của ông. Khi Arthur trẻ tuổi phát hiện ra thanh kiếm trong đá, ông là một vị cận thần, con trai thứ hai của một nhà quý tộc. Nhưng ngay khi rút được thanh kiếm, pháp sư Merlin bất ngờ tuyên bố rằng ông là người con thất lạc của cố Quốc vương Uther Pendragon.

PUBLIC DOMAIN

Hình minh họa của N.C. Wyeth từ cuốn "Vua Arthur của Cậu bé: Câu Chuyện của Ngài Thomas Malory về Vua Arthur và Các Hiệp Sĩ Bàn Tròn" của Sidney Lanier, New York, Charles Scribner's Sons, 1922.

WIKIMEDIA COMMONS

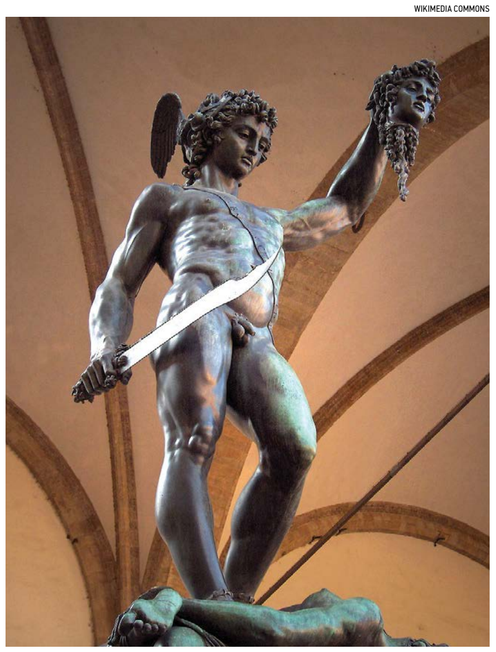

Perseus cầm đầu của quỷ Medusa, 1554, tác phẩm điêu khắc bằng đồng của Benvenuto Cellini, Loggia dei Lanzi, Florence, Ý.

PUBLIC DOMAIN

Hercules chiến đấu với một thủy quái thân rắn trong bức tranh Hercules và Thủy quái, khoảng năm 1475, của Antonio del Pollaiuolo. Tranh màu keo trên gỗ, phòng trưng bày Uffizi, Florence.

Khát vọng cao quý

Tất cả những anh hùng này đều có khát vọng cao cả, vượt trên giới hạn của cuộc sống bình thường của họ. Đặc biệt, các anh hùng trong thần thoại Hy Lạp hoàn thành các nhiệm vụ dường như bất khả thi. Mặc dù họ nhận được sự giúp đỡ trên đường đi, thường là đến từ sự an bài từ các vị Thần, nhưng để nhận được điều đó thì niềm tin vào khả năng thực hiện sứ mệnh của họ phải kiên định. Vị hoàng tử Theseus trẻ tuổi của Athen đã lên đường giết quái vật nửa người nửa bò Minotaur để chấm dứt nỗi đau khổ của dân tộc mình. Nhạc sĩ Orpheus đã vượt qua các rào cản của âm phủ để đưa nàng Eurydice – tình yêu của anh trở lại dương gian. Hercules dũng mãnh đã đảm nhận 12 kỳ tích siêu phàm để bồi hoàn tội lỗi khủng khiếp của mình.

Đối với các Hiệp sĩ Bàn tròn, phụng sự Vua Arthur trong khi tuân thủ các nguyên tắc của Bộ luật Hiệp sĩ là mục tiêu tối cao của họ. Cho đến sự sụp đổ bi thảm của triều đình, các hiệp sĩ phải đối mặt với các cuộc chiến tranh và các trận chiến cá nhân với lòng dũng cảm và phẩm giá. Họ không né tránh bất kỳ thử thách nào và sẵn sàng bảo vệ nhà vua của mình trong bất kỳ hiểm họa nào, kể cả phải hy sinh tính mạng.

Sự tận tâm đối với tiêu chuẩn hiệp sĩ, cho dù không hoàn hảo thì cũng là bằng chứng cho việc họ theo đuổi những mục tiêu cao cả và những giá trị vượt trội. Những điều này bao gồm tình yêu đối với Chúa Trời và tổ quốc, lòng dũng cảm khi đối mặt với kẻ thù, sự trung thực và chính trực, tấm lòng bao dung, nhân hậu, công lý và bảo vệ kẻ yếu. Trong những câu chuyện về Vua Arthur, có rất nhiều ví dụ về các hiệp sĩ sẵn sàng từ bỏ mạng sống của mình để bảo tồn các nguyên tắc về danh dự và sự chính trực.

Đối với Lafayette, khát vọng cao cả của ông được thể hiện ở một niềm tin vững chắc và sự cống hiến cho số phận của nước Mỹ và cuộc đấu tranh vì tự do và độc lập. Trong những ghi chép của mình, ông nhớ lại: "Ngay từ giây phút đầu tiên khi nghe xướng lên cái tên Hoa Kỳ, tôi đã yêu thích nó. Ngay từ khi biết đất nước này đấu tranh cho tự do, tôi đã thấp lên khao khát đổ máu vì đất nước ấy."

Niềm tin vững chắc về chính nghĩa của người Mỹ đã khiến chàng thanh niên Lafayette, 19 tuổi, bỏ lại cuộc sống giàu sang cùng với đặc quyền ở Pháp để chiến đấu cho một dân tộc và chính nghĩa ở ngoại quốc. Nhưng ông Lafayette cảm thấy rằng mảnh đất xa xôi này có một định mệnh mạnh mẽ đáng để bảo vệ. Trong bức thư gửi vợ viết năm 1777 trên con tàu đưa ông tham gia Chiến tranh giành độc lập, ông viết: "Hạnh phúc của Hoa Kỳ gắn bó chặt chẽ với hạnh phúc của cả nhân loại; Hoa Kỳ sẽ trở thành nơi cư ngụ đáng kính và chắc chắn của đức tính trung thực, lòng khoan dung, bình đẳng, và tự do tinh tại."

Hy sinh cá nhân

Không có hành động anh hùng nào mà không có sự hy sinh cá nhân. Trong thần thoại Hy Lạp, các anh hùng đã trải qua những khảo nghiệm khắc nghiệt để thử thách đức tin, lòng dũng cảm, và sức chịu đựng của họ. Họ từ bỏ những mong muốn về sự thoải mái và cuộc sống bình lặng, và sẵn sàng đối mặt với những nguy hiểm không thể tưởng tượng được.

Đôi khi sự hy sinh của họ thể hiện theo những cách rất tinh tế khi liên quan đến niềm tự hào và danh tiếng của họ, chứ không chỉ là sức nóng của trận chiến. Ví dụ, để dạy cho người anh hùng Hercules một bài học về sự khiêm tốn, người cha thần thánh của anh ta là thần Zeus đã khiến Hercules chịu hơn một năm làm nô lệ cho Nữ hoàng Omphale của Lydia. Nữ hoàng nhiều lần chế nhạo người anh hùng kiêu hãnh, thậm chí ra lệnh cho anh ta ăn mặc như một phụ nữ và cùng những người hầu gái của mình làm các công việc của nữ giới, chẳng hạn như kéo sợi và may vá. Tuy nhiên, Hercules đã chịu đựng sự trừng phạt này để sửa chữa những sai lầm trong quá khứ của mình, tự tin rằng anh sẽ lấy lại được vị thế anh hùng của mình sau khi được giải thoát.

Vua Arthur và các hiệp sĩ của ông cũng phải hy sinh cá nhân, và giống như Hercules, họ không chỉ chịu đựng những nguy hiểm của trận chiến mà còn hy sinh hạnh phúc cá nhân của mình. Một ví dụ đáng nhớ là câu chuyện về Hiệp sĩ Gauvain kiêu hãnh, người đã đồng ý kết hôn với một bà phù thủy để cứu mạng vua Arthur. Ông Gauvain không chỉ cưới bà mà còn đối xử với bà bằng tất cả sự lịch thiệp và tôn trọng dành cho một vị hôn thê. Ông không hề biết mình đang bị thử thách: người vợ xấu xí của ông thực sự là một mỹ nhân cải trang, người đã đến để thử thách sự cao quý của tinh thần hiệp sĩ của ông.

Tác giả Howard Pyle đã sử dụng câu chuyện của Hiệp sĩ Gauvain để dạy người đọc tôn trọng bổn phận và trách nhiệm của họ. Trong phụ lục lịch sử, ông viết: "Tương tự như vậy, khi bạn cống hiến tận tâm cho nghĩa vụ của mình, bạn sẽ trở nên cao quý như hiệp sĩ thiện lương và quý ông Gauvain này; vì một người đàn ông không cần thiết phải mặc áo giáp để trở thành một hiệp sĩ thực thụ, nhưng cũng cần anh ta cố gắng hết sức với sự kiên nhẫn và khiêm nhường, như anh ta đã được lệnh phải làm."

Ông Lafayette cũng đã hy sinh những điều của cá nhân để trợ giúp sự nghiệp giành độc lập của Hoa Kỳ. Không chỉ tự trang trải chi phí cho chuyến đi tình nguyện ở Mỹ, ông còn xông pha giữa các trận chiến, dẫn dắt quân đội của mình bằng những chiến lược khôn ngoan, đồng cam cộng khổ với họ.

Mặc dù tự hào và khao khát vinh quang, ông Lafayette vẫn khiêm tốn và tôn trọng các nhà lãnh đạo Mỹ, đặc biệt là Tướng George Washington. Cuối cùng, ông Lafayette đã đóng một vai trò quan trọng trong cuộc Cách mạng Hoa Kỳ, không chỉ nhờ những thành công trong xông pha trận mạc, mà còn giành được sự ủng hộ đáng kể của Vua Louis XVI của Pháp, người mà người Mỹ cần để đạt được chiến thắng. Năm mươi năm sau ngày độc lập, khi ông Lafayette trở lại thăm Hoa Kỳ, hàng chục nghìn người đã chào đón ông, cho thấy những hy sinh của ông cho đất nước của họ không hề vô ích.

Cuối cùng, những anh hùng này, dù từ thần thoại Hy Lạp, Vua Arthur và Hiệp sĩ Bàn tròn, hay Hầu tước de Lafayette, đều có thể dạy cho chúng ta nhiều bài học quý giá. Dù là huyền thoại hay lịch sử, những câu chuyện này đều tạo thành những bài học quý báu cho chúng ta, quá khứ tổng thể được dùng làm tiêu chuẩn cho những sứ mệnh cá nhân của chúng ta trong cuộc sống. Cuối cùng, chúng ta phải nhận ra bổn phận và trách nhiệm của mình, và đảm nhận những nhiệm vụ cao cả mà số phận đã đặt trên con đường của chúng ta.

Huệ Giao biên dịch

PUBLIC DOMAIN

Ngài George Washington và Hầu tước de Lafayette tại Valley Forge, của John Ward Dunsmore, 1907.

PUBLIC DOMAIN

Tranh vẽ Hầu tước de Lafayette.

EPOCH TIMES TIẾNG VIỆT

CHÚNG TÔI ĐƯA NHỮNG TIN TỨC QUAN TRỌNG, TRUNG THỰC VÀ TRUYỀN THỐNG

Đặt mua báo Epoch Times Tiếng Việt ngay hôm nay.

TEL: (626) 618-6168
(714) 356-8899

WWW.ETVIET.COM
10962 Main Street, Suite 101, El Monte, CA 91731-2922

ALL PHOTOS COURTESY OF RMN-GP/M URTADO

"My sole desire" (tiếng Pháp: "mon seul désir") từ chuỗi tác phẩm "Quý cô và Kỳ lân", được hoàn thành vào khoảng năm 1500. Chất liệu len và lụa, với kích thước 148 ½ inch x 186 ¼ inch. Tại Viện bảo tàng Cluny, còn được gọi là Viện bảo tàng quốc gia về thời Trung cổ (Musée de Cluny–Musée national du Moyen Âge) ở Paris.

MỸ THUẬT - THỦ CÔNG

Ý nghĩa biểu tượng trên tấm thảm thêu 'Quý cô và Kỳ lân'

MARK DE VITIS

Những tấm thảm thêu "Quý cô và Kỳ lân" (The Lady and the Unicorn) được giới chuyên gia và người hâm mộ xem trọng. Tác phẩm này còn có nhiều tên gọi như "Mona Lisa thời Trung cổ" hay "bảo vật vô giá của Pháp quốc".

Bộ thảm thêu sáu tấm này được hoàn thành vào khoảng năm 1500. Số lượng những tấm thảm thêu với chất lượng như vậy được lưu giữ đến nay là vô cùng ít ỏi.

Đó là những tác phẩm rất tuyệt vời. Phông nền được thêu tỉ mỉ theo phương pháp millefleur (ngàn bông hoa) tạo nên họa tiết hoa văn mê hoặc. Chất liệu xa hoa của những tấm thảm được làm từ len và lụa, được nhuộm với màu sắc tự nhiên và phong phú, và được phủ vật liệu cách nhiệt lên trên (theo đúng nghĩa đen là một phần chức năng của tấm thảm). Không gian như ngưng đọng, những họa tiết trên tấm thảm như tăng thêm độ sáng cho bức tranh, và tỏa ra một sức mạnh huyền bí cuốn người xem vào sự tinh xảo.

Vào giữa thế kỷ 19, chuỗi tác phẩm này được công bố ra công chúng lần đầu tiên; tuy nhiên, người ta phát hiện chúng đã bị tàn phá theo thời gian ở lâu đài đổ nát Boussac (Château de Boussac), tọa lạc ở trung tâm nước Pháp. Một vài chỗ trên những tấm thảm xuất hiện vết chuột gặm nhấm và ẩm mốc. May thay, cuối cùng chúng cũng được Bảo tàng Musée de Cluny phục chế lại vào năm 1882, và được bán ra với giá rất cao (vào thời điểm đó), lên đến 25,500 franc.

Không có gì ngạc nhiên khi người bảo trợ cho những tấm thảm này xuất thân từ một gia đình quý tộc có quan hệ mật thiết với chế độ quân chủ Pháp – gia đình Le Viste. Điều này được thể hiện rõ qua biểu tượng huy hiệu trên những tấm thảm. Rất có thể chúng được thiết kế bởi nghệ sĩ xuất sắc vào thời điểm đó, "Master of Anne of Brittany", danh xưng này là do ông đã thiết kế một cuốn sách kiệt tác cho nữ hoàng Pháp Anne of Brittany.

"Thị giác" (Sight), từ chuỗi tác phẩm "Quý cô và Kỳ lân", được hoàn thành vào khoảng năm 1500. Chất liệu len và lụa, với kích thước 122 7/8 inch x 130 inch. Tại Viện bảo tàng Cluny, còn được gọi là Viện bảo tàng quốc gia về thời Trung cổ (Musée de Cluny–Musée national du Moyen Âge), ở Paris.

Để dệt nên những tấm thảm ấy cần đến sự đầu tư và nỗ lực rất lớn, không có gì đáng ngạc nhiên khi những hiện vật thảm thêu này rất cầu kỳ và công phu – xứng đáng để chúng ta chiêm ngưỡng và tán dương. Nhiều cuộc tranh luận về ý nghĩa của chuỗi tác phẩm đã diễn ra. Các chuyên gia ngày nay cho rằng chúng thể hiện sự suy ngẫm về những thú vui trần tục và sự tu dưỡng đạo đức, thông qua phép ẩn dụ về những giác quan của con người.

Trong 5 tấm thảm thêu, mỗi tấm khắc họa một giác quan: xúc giác, vị giác, khứu giác, thính giác, thị giác. Chúng đều mô tả một người phụ nữ đang minh họa cho các giác quan. Về "Khứu giác", quý cô xuất hiện với chiếc đĩa hoa cẩm chướng. Về "Thính giác", cô đang chơi đàn organ. Về "Thị giác", cô đang cầm một chiếc gương phản chiếu hình ảnh Kỳ lân đang nghỉ ngơi trên vạt váy của mình.

Không chỉ mang tính thẩm mỹ, lịch sử, và giá trị kinh tế, chuỗi tranh trong tấm thảm "Quý cô và Kỳ lân" còn cho chúng ta cơ hội để hiểu rằng những cách thức lĩnh hội và trải nghiệm khác nhau sẽ đan xen để tạo dựng niềm tin, định hình quan điểm, và thúc giục chúng ta hành động.

Mỗi cử chỉ đều rất duyên dáng và thanh lịch, được thể hiện bằng những đường nét nhẹ nhàng mà không quá sắc sảo. Tuy nhiên, không phải tất cả đều êm đềm như vậy vì có sự xuất hiện của bức tranh thứ sáu. Rõ ràng là sáu tấm thảm thêu tạo nên một bộ tác phẩm, trong khi 5 bức thảm đầu có cùng khổ và kích thước giống nhau thì bức số sáu lại phá vỡ khuôn mẫu đó.

Ở đây, quý cô được mô tả đang cất sợi dây chuyền mà cô đeo trong những tấm thảm trước đó vào một hộp tráp nhỏ.

Cô đứng trước một cái lều có khắc rõ dòng chữ "MON SEUL DÉSIR" (mong ước duy nhất của tôi). Phản ứng của cô dường như không liên quan đến những giác quan hay trải nghiệm như trong 5 bức tranh trước, mà thay vào đó là bắt nguồn từ động lực khác – nhận thức, phẩm hạnh, hay cảm xúc.

Giác quan thứ sáu

Trong tấm cuối cùng, giác quan thứ sáu cho thấy một cách thức sâu sắc hơn để nhận thức thế giới. Giác quan này dường như không chỉ tồn tại ở một không gian, mà ở nhiều không gian. Về phương diện tri thức, nó có lẽ được nhận thức như một giác quan bình thường hay giác quan nội tâm. Về phương diện đạo đức, nó được hiểu là phản ánh tầm quan trọng của triết học Tân sinh (neo-platonic), vốn cho rằng tâm hồn là gốc rễ của cái đẹp.

Trong thuật ngữ về lối nói hoa mỹ lịch sự, giác quan thứ sáu được nhắc đến như tâm hồn; đây là cội nguồn của tình thương và là nơi ấn náu của những động lực phức tạp mà cũng đối nghịch nhau như: ý chí tự do, đam mê, và dục vọng.

Chính giác quan thứ sáu đã dẫn hướng cho cô cất sợi dây chuyền của mình vào hộp tráp nhỏ. Cử chỉ đó đại diện cho đức hạnh, là biểu hiện của lý trí vượt lên trên sự truy cầu vật chất mà cô từng trải nghiệm như những tấm thảm trước đã mô tả, và chứng minh rằng ý chí là trung tâm của vạn vật. Theo cách giải thích này, cụm từ "mon seul désir" không được hiểu là "mong ước duy nhất của tôi," mà là "bằng ý chí tự do của chính tôi".

Cách tiếp cận đa chiều khi phân tích những bức thảm này cũng áp dụng cho những chi tiết khác. Ví dụ, Kỳ lân được minh họa ở trong sáu tấm thảm có biểu hiện khác nhau, với những ý nghĩa chống chéo. Kỳ lân đã từng là loài động vật xuất hiện thường xuyên trong những tác phẩm văn học hoàng gia. Kể từ thế kỷ thứ II, chúng được ngầm hiểu là đại diện cho sự trong trắng và thuần khiết.

Kỳ lân cũng là biểu tượng cho đạo đức – đó là sự chơi chữ ở tên của người bảo trợ. Trong tiếng Pháp, "Le Viste" có lẽ được phát âm giống như "Le Vite", nghĩa là nhanh, nhanh như Kỳ lân.

Việc vẽ thêm Kỳ lân cũng góp phần làm nổi bật lên cảm giác rằng bộ tấm thảm khuyến khích người xem coi trọng sự lĩnh hội và trí tuệ. Cả trong quá khứ và hiện tại, Kỳ lân có thể là một loài động vật gây nhiều tranh cãi. Việc mô tả Kỳ lân đặt ra những câu hỏi như: làm sao chúng ta biết chúng tồn tại và làm sao các tri thức về chúng xuất hiện trong những truyền thống, văn hóa, trí tưởng tượng, hay các tác phẩm sáng tạo.

Không chỉ mang tính thẩm mỹ, lịch sử, và giá trị kinh tế, chuỗi tranh trong tấm thảm "Quý cô và Kỳ lân" còn cho chúng ta cơ hội để hiểu rằng những cách thức lĩnh hội và trải nghiệm khác nhau sẽ đan xen để tạo dựng niềm tin, định hình quan điểm, và thúc giục chúng ta hành động.

Tác giả Mark De Vitis là giảng viên đại học về lịch sử nghệ thuật tại trường Đại học Sydney ở Úc.

Hà Trang biên dịch

"Xúc giác", từ chuỗi tác phẩm "Quý cô và Kỳ lân", được hoàn thành vào khoảng năm 1500. Chất liệu len và lụa, với kích thước 146 7/8 inch x 141 inch. Tại Viện bảo tàng Cluny, còn được gọi là Viện bảo tàng quốc gia về thời Trung cổ (Musée de Cluny–Musée national du Moyen Âge), ở Paris.

"Vị giác", từ chuỗi tác phẩm "Quý cô và Kỳ lân", được hoàn thành vào khoảng năm 1500. Chất liệu len và lụa, với kích thước 148 3/8 inch x 183 ½ inch. Tại Viện bảo tàng Cluny, còn được gọi là Viện bảo tàng quốc gia về thời Trung cổ (Musée de Cluny–Musée national du Moyen Âge), ở Paris.

"Khứu giác", từ chuỗi tác phẩm "Quý cô và Kỳ lân", được hoàn thành vào khoảng năm 1500. Chất liệu len và lụa, với kích thước 144 7/8 inch x 126 3/4 inch. Tại Viện bảo tàng Cluny, còn được gọi là Viện bảo tàng quốc gia về thời Trung cổ (Musée de Cluny–Musée national du Moyen Âge), ở Paris.

"Thính giác" (Hearing) từ chuỗi tác phẩm "Quý cô và Kỳ lân", được hoàn thành vào khoảng năm 1500. Chất liệu len và lụa, với kích thước 145 1/4 inch x 114 1/8 inch. Tại Viện bảo tàng Cluny, còn được gọi là Viện bảo tàng quốc gia về thời Trung cổ (Musée de Cluny–Musée national du Moyen Âge), ở Paris.

NTD

THE 6TH NTD INTERNATIONAL PIANO COMPETITION

CUỘC THI PIANO QUỐC TẾ NTD LẦN THỨ 6

Phục hưng âm nhạc Piano thời kỳ Baroque, Cổ điển và Lãng mạn

DỜI LỊCH TỔ CHỨC SANG 2022

Kính thưa quý vị,

Do tình hình COVID-19 toàn cầu và các quy định nghiêm ngặt đối với di chuyển, hội họp công cộng, sau khi thảo luận và cân nhắc kỹ lưỡng, chúng tôi quyết định hoãn Cuộc thi Piano Quốc tế NTD lần thứ 6 để tổ chức cuộc thi trực tiếp dự kiến vào năm 2022.

Cảm ơn quý vị rất nhiều vì đã đồng hành cùng chúng tôi trong hành trình đẹp đẽ nhưng đầy thử thách này. Chúng ta cùng mong chờ ngày mà có thể hội tụ và cùng nhau chia sẻ nguồn cảm hứng!

Ngày 20/09/2021
Ban tổ chức

PHO old town

PHO OLD TOWN

VIETNAMESE NOODLE & GRILL

25551 KINGSLAND BLVD.
SUITE B102, KATY, TX 77494

(832) 437-4519

OPEN NOW

BUSINESS HOURS:
MON-THU: 11AM – 8PM
FRI-SAT: 11AM – 9PM
SUNDAY: CLOSED

Phở Tái Lăn Hà Nội, Phở Đặc Biệt, Phở Fillet Mignon, Phở Gà, Phở Đồ Biển, Mì, Bún, Cơm, Bánh Mì, Chả Giò, Gỏi Cuốn, Hủ Tiếu Áp Chảo, Món Ăn Chay, Trà Sữa, và Món Tráng Miệng.

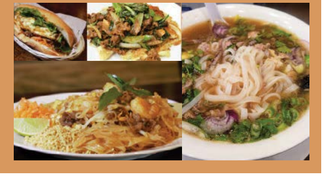

DI SẢN VĂN HÓA

NHÀ THỜ ĐỨC BÀ

nhắc nhở chúng ta hãy bảo vệ di sản của chính mình

CHANNALY PHILIPP

Nơi tôi sinh ra cách Nhà thờ Đức Bà Paris (Notre Dame de Paris) khoảng 30 phút đi bộ. Trong tôi là hình ảnh nhà thờ nằm yên bình bên bờ sông Seine, luôn mang vẻ vững chãi và bền bỉ như vật liệu đá xây dựng nên công trình.

Với hơn 850 năm tuổi, nhà thờ không chỉ là trái tim của Paris mà còn của chính nước Pháp. Nó đã chứng kiến lễ đăng quang của một vị hoàng đế [Napoleon I ngày 2/12/1804] và các lễ phong Thánh. Trải qua Chiến tranh Trăm năm, Cách mạng Pháp, Công xã Paris, và cuộc tấn công khủng bố, nhà thờ vẫn đứng vững.

Và sau trận hỏa hoạn ngày 15/04/2019, công trình này vẫn sừng sững dù bị cháy đen và không còn ngọn tháp.

Khi những người lính cứu hỏa đến chiến đấu và ngọn lửa dần tàn, những người qua đường tụ tập lại, âm thanh nhẹ nhàng của những bài hát và lời cầu nguyện ngân vang suốt đêm.

Từ khắp nơi trên thế giới, mọi người chung tay ủng hộ. Điều gì ở vụ cháy Nhà thờ Đức Bà khiến chúng ta xúc động đến vậy?

Đối với nhiều người, Nhà thờ Đức Bà đại diện cho vẻ đẹp siêu việt, biểu tượng của một quốc gia, và sự kết nối tâm linh.

Marion Sigaut, một nhà sử học người Pháp tại Paris, cho biết: "Không chỉ linh hồn của Paris, mà linh hồn của cả nước Pháp đều xúc động. Các vị vua của nước Pháp đã đến cầu nguyện tại Nhà thờ Đức Bà. Họ đăng quang tại Saint-Denis nhưng cầu nguyện ở Nhà thờ Đức Bà... Đây là nơi họ hát bài Thánh ca 'Te deum', nơi họ tạ ơn Chúa."

Đối với bất cứ ai đã có cơ hội đến thăm nhà thờ, tin tức về vụ cháy gợi lại những ký ức sống động.

Skye Sherman, một nhà văn ở West Palm Beach, Florida chuyên viết về du lịch, đã ghi dấu vẻ đẹp kỳ thú của nhà thờ trong chuyến đi du lịch ngoại quốc đầu tiên cùng chồng mình. "Tôi nhớ mình đang bước đi vô định qua tòa tháp tráng lệ, tối om thì bất thình lình tiếng chuông vang lên, dội khắp tòa nhà và khắc sâu thêm ấn tượng của tôi về khung cảnh đẹp đến ám ảnh," cô chia sẻ trong một email.

"Đó là lần đầu tiên hai vợ chồng tôi nhìn nhau kinh ngạc trước những gì chúng tôi chứng kiến, ngập tràn sự kỳ diệu trong đôi mắt của cả hai. Âm nhạc vang vọng khắp thánh đường, và bạn có thể cảm nhận nó xuyên thấu tâm can mình. Đó là một trong những kỷ niệm sâu sắc nhất tôi có được từ các chuyến đi."

Kiến trúc sư Kobi Karp tại Miami đã đến thăm Nhà thờ Đức Bà khi còn là sinh viên vào năm 1986. Ông nói, các công trình kiến trúc không chỉ là những tòa nhà. Nhà thờ cũng là "ngôi nhà của cộng đồng – nơi mọi người đi về trong những dịp kỷ niệm, nơi tiễn biệt người thân, nơi chứng kiến chiến tranh, nơi để chia sẻ."

Ông đã suy ngẫm về việc bằng cách nào Nhà thờ Đức Bà có thể trường tồn qua các thời đại, và qua hai cuộc chiến tranh thế giới trong thế kỷ trước. "Có ý kiến cho rằng người Pháp đã từ bỏ Paris để nhà thờ không bị đánh bom," ông nói.

"Đó là một công trình kỳ diệu; nó được thiết kế để bạn có thể quỳ trước Chúa, theo đúng nghĩa đen, đặt Chúa vào trái tim, linh hồn và tâm trí của bạn. Vì vậy, nếu bạn không tôn kính Chúa, hãy đoán xem? Bạn sẽ phải xem xét lại khi bước vào không gian này."

"Âm thanh trong nhà thờ tách biệt khỏi thành phố bên ngoài. Nó yên tĩnh, bình lặng, thân quen. Nó đem đến cơ hội để tĩnh tâm, suy ngẫm, và xa rời cuộc sống thường nhật."

HULTON ARCHIVE/GETTY IMAGES

1

1. Nhà thờ Đức Bà, nằm trên Île de la Cité ở Paris, được vẽ và khắc bởi Deroy, vào khoảng năm 1850.

2. Tháp chuông chìm trong biển lửa và sụp đổ khi mái của Nhà thờ Đức Bà Paris bốc cháy vào ngày 15/04/2019 ở Paris.

3. Các mảnh vỡ bên trong Nhà thờ Đức Bà Paris ở Paris vào ngày 16/04/2019, một ngày sau vụ hỏa hoạn.

4. Các bức tượng đồng 12 vị Thánh tông đồ và 4 nhà truyền giáo đã được di dời ra khỏi đỉnh ngọn tháp để gửi đến trùng tu ở vùng Tây Nam nước Pháp.

GEOFFROY VAN DER HASSELT / AFP VIA GETTY IMAGES

2

CHRISTOPHE PETIT TESSON/AFP VIA GETTY IMAGES

3

GEORGES GOBET / AFP QUA GETTY IMAGES

4

Tiểu thuyết cứu Nhà thờ

Nhà thờ có vẻ ngoài bền bỉ với tuổi đời gần 900 năm, đã bị hư hại và phải tu sửa nhiều lần. Cho đến ngày nay, nó luôn cần những người bảo vệ.

Tiểu thuyết gia Victor Hugo là một trong số đó. Ông ca ngợi phong cách Gothic, vốn bị xem là lỗi thời vào thời điểm đó. Cuốn "Thằng Gù Nhà thờ Đức Bà" (The Hunchback of Notre Dame) được xuất bản năm 1831, dành hơn 3,000 từ để miêu tả về nhà thờ, gợi lại vẻ đẹp và mô tả chi tiết sự tàn lụi của công trình dưới bàn tay của thời gian và con người.

PUBLIC DOMAIN

Một bức vẽ minh họa cho tiểu thuyết nổi tiếng "Thằng Gù Nhà thờ Đức Bà" của Victor Hugo.

Quyển Ba, Chương I, bắt đầu như vầy:

"Nhà thờ Đức Bà Paris rõ ràng là một công trình kiến trúc uy nghi và thiêng liêng. Nhưng, như vẻ đẹp được gìn giữ trong sự già nua, thật khó để không thở dài, không phẫn nộ, trước sự xuống cấp không kể xiết và sự tàn phá mà thời gian và con người đã bắt tượng đài đáng kính này phải chịu đựng. Họ không có sự tôn trọng nào dành cho Charlemagne, người đã đặt viên đá đầu tiên, hoặc cho Philip Augustus, người đã đặt viên đá cuối cùng."

Nhân vật chính của cuốn tiểu thuyết, người đánh chuông Quasimodo, bị coi thường và dị dạng về thể chất, là một phép ẩn dụ cho chính nhà thờ. Đại thi hào Hugo đã khơi dậy sự đồng cảm của công chúng đối với cả hai hình tượng:

"Nhà thờ vừa đủ cho anh ta. Nơi đó tràn ngập các nhân vật bằng đá cẩm thạch – các vị vua, các vị thánh, giám mục – những người không cười nhạo anh, chỉ nhìn anh với vẻ yên bình và tử tế. Những bức tượng khác, những con quái vật và ác quỷ, không hề căm thù anh, Quasimodo. Anh ta trông giống chúng. Chúng dường như đang chế giễu những người khác. Các vị Thánh là bạn của anh, và ban phước cho anh; những con quái vật là bạn bè và bảo vệ anh. Vì vậy, anh chỉ giao thiệp với họ. Đôi khi anh dành cả vài giờ đồng hồ để cúi mình trước một trong những bức tượng, trong một cuộc hội thoại đơn độc. Nếu có ai đến, anh chạy trốn như một người tình ngỡ ngàng trong chính dạ khúc của mình."

Sự nổi tiếng của cuốn tiểu thuyết đã nâng tầm vóc của Nhà thờ Đức Bà, và vào năm 1844, Vua Louis Philippe đã ra lệnh khôi phục lại công trình, trong đó có ngọn tháp nặng 750 tấn mà sau này bị cháy và sụp đổ trong trận hỏa hoạn năm 2019.

Một dòng người nối tiếp

Nhờ những dòng người lính cứu hỏa liên tục nối tiếp, họ đã cứu được những tạo tác vô giá, bao gồm áo choàng của Vua Louis IX đáng kính và vương miện gai, được cho là Chúa Jesus đã đội.

Một số người nói rằng đó là một điều kỳ diệu khi những món đồ này còn nguyên vẹn. Và chỉ vài ngày trước trận hỏa hoạn, 16 bức tượng đồng đại diện cho 12 vị Thánh tông đồ và 4 nhà truyền giáo đã được di dời ra khỏi đỉnh ngọn tháp để gửi đến trùng tu ở vùng Tây Nam nước Pháp. Điện thờ và tác phẩm điêu khắc Pietà (Đức Mẹ Sầu Bi) của Nicolas Coustou, được vua Louis XIV ủy nhiệm, cũng được bảo toàn.

Có lẽ một điều kỳ diệu khác, trong bối cảnh tình trạng bất ổn và bi quan đang đeo bám nước Pháp thời gian đó, trái tim của tất cả mọi người trong sự đoàn kết đã chuyển thành hành động.

Chưa hết, thiệt hại đối với Nhà thờ Đức Bà, theo một nghĩa nào đó, không chỉ là về vật chất. Như kiến trúc sư Karp đã chỉ ra, nó nhắc nhở chúng ta rằng có những công trình kiến trúc đáng được bảo tồn trên khắp thế giới. Chúng là một kho tàng lịch sử giá trị. Vì không được bảo tồn, một số bị hao mòn theo thời gian. Một số thì đổ nát dưới sự tàn phá của chiến tranh.

Một người bạn của tôi, cựu chiến binh Hải quân và cộng tác viên của The Epoch Times, Amanda Burrill, đã từng được điều động đến Vịnh Ba Tư. Khi nghe những âm thanh gào thét của tên lửa Tomahawk trên đầu, cô ấy nói, "Lúc ấy tôi nghĩ đến những người sắp bị tổn hại, và tôi cũng lo về những bảo tàng và cổ vật sắp bị phá hủy. Những suy nghĩ đó khiến tôi rơi nước mắt."

Nhiều năm sau, cô sống ở Marais, gần Nhà thờ Đức Bà. Khi ngọn lửa bùng lên vào ngày 15/04/2019, cô cảm thấy nhẹ nhõm khó tả khi những người lính cứu hỏa kịp thời bảo vệ được các cổ vật quý giá.

Dù là thế hệ nào, chúng ta phải tự quyết định liệu các tác phẩm mang vẻ đẹp bất hủ và ý nghĩa thiêng liêng có đáng để cứu giữ hay không – cho dù là một tòa nhà hay các vật phẩm.

Cũng giống như một dòng người nối tiếp, việc bảo tồn đòi hỏi không gì hơn là sự truyền tải, từ người này sang người khác, về lòng quý trọng đối với di sản của chúng ta – dù là di sản thiêng liêng và tôn giáo, hay mang tính quốc gia và lịch sử.

Ở một vùng ngoại ô cách trung tâm Paris khoảng 5 dặm về phía bắc, Vương cung thánh đường St. Denis tráng lệ, đã bị phá hoại. Sự việc này là dấu hiệu của một hiện tượng nghiêm trọng hơn nhưng thường bị đánh giá thấp. Vào tháng Ba, một tờ báo độc quyền của Pháp Le Figaro đã đề cập đến một thống kê từ cảnh sát quốc gia Pháp: 877 nhà thờ Pháp đã bị phá hoại trong năm 2018. Liệu sự quan tâm đối với Nhà thờ Đức Bà có giúp tăng thêm biện pháp bảo vệ cho những nhà thờ khác?

Và liệu các công trình kiến trúc khác trên khắp thế giới, giàu tính di sản và lịch sử, có được nhìn nhận theo cách khác?

Xây dựng lại Nhà thờ Đức Bà

Martin Soler, một cư dân của Paris, đã tìm thấy hy vọng khi hàng loạt công dân Pháp tài trợ cho việc trùng tu nhà thờ.

"Trong vòng chưa đầy 48 giờ, hơn 1 tỷ euro đã được đóng góp để tu sửa... Rất nhiều người xem cái đẹp và sự tồn tại của di sản văn hóa trên toàn thế giới quan trọng hơn lợi nhuận của chính họ hoặc thậm chí nhu cầu thiết yếu của họ; điều đó chứng tỏ rằng mọi người thực sự quan tâm đến việc làm cho thế giới đẹp hơn một chút," ông nói.

Ông Karp nói, việc xây dựng lại nhà thờ không phải là một vấn đề phức tạp. Tuy nhiên, nó sẽ tốn nhiều thời gian, do các cuộc trao đổi và tranh luận xảy ra sau đó để quyết định xem nó nên được xây dựng lại theo cách nào.

Thủ tướng Pháp Edouard Philippe đã công bố một cuộc thi thiết kế để xây dựng lại "một ngọn tháp mới phù hợp với kỹ thuật và những thách thức của thời đại chúng ta."

Ông Karp nhìn thấy cơ hội để bổ sung các tiêu chuẩn an toàn cháy nổ, nhưng ông tin rằng "một công trình kiến trúc lịch sử nên được xây dựng lại và tái hiện như trước khi đám cháy xảy ra, chứ không nên thay đổi hình dạng hoặc mục đích sử dụng của nó."

Ông cho biết: "Chúng ta đủ thông minh, chúng ta có các bức ảnh và bản ghi hình kỹ thuật số về cấu trúc để cho phép chúng ta làm điều đó," mặc dù sẽ phải có "sự thỏa hiệp về một số hình dạng hoặc cấu trúc."

"Nhà thờ Đức Bà sẽ không bao giờ hoàn toàn giống như trước, nó sẽ luôn khác quá khứ và cả tương lai. Các tòa nhà cũng thay đổi; con người cũng vậy."

Nhà thờ Đức Bà, mặc dù bị cháy một phần, nhưng vẫn tồn tại. Và sau khi đánh thức trái tim người dân Pháp và thế giới, nhà thờ sẽ tiếp tục hiện diện.

Nhà sử học Sigaut phát biểu: "Kể từ khi Pháp là Pháp, trái tim nước Pháp ấy đã đập nơi Nhà thờ Đức Bà."

Channaly Philipp là một biên tập viên cấp cao của The Epoch Times. Phóng viên David Vives của Epoch Times tại Pháp đã đóng góp cho bài viết này.

Quan điểm được trình bày trong bài viết này là ý kiến của tác giả và không nhất thiết phản ánh quan điểm của Epoch Times.

Ngân Hà biên dịch